

Projekt

z dnia 22 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU PROSZOWICKIEGO**

z dnia ..... 2020 r.

**w sprawie: przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu
Proszowickiego na lata 2021 - 2026**

Na podstawie art. 4 ust 1 pkt 3, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 920), art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876), Rada Powiatu Proszowickiego uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się "Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 - 2026", stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Proszowickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021r.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026

Proszowice 2020r.

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Charakterystyka Powiatu	5
II. Demografia	6
III. Pomoc społeczna	10
1. Zatrudnienie w pomocy społecznej	11
IV. Problemy społeczne z perspektywy Ośrodka Pomocy Społecznej	12
V. Zadania Powiatu wynikające z ustaw	26
1. Zadania Powiatu w zakresie pomocy społecznej	26
2. Zadania Powiatu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym	28
3. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	29
4. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	34
VI. System pieczy zastępczej	35
1. Rodzinna piecza zastępcza	35
2. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	37
3. Wychowankowie pieczy zastępczej	38
VII. Wsparcie osób niepełnosprawnych.....	39
1. Rehabilitacja społeczna	40
2. Programy celowe realizowane ze środków PFRON	44
3. Rehabilitacja zawodowa – aktywizacja osób niepełnosprawnych.....	46
4. Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach	51
VIII. Wsparcie instytucjonalne na terenie Powiatu Proszowickiego	56
IX. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	60
X. Rynek pracy.....	70
XI. Bezpieczeństwo Publiczne	74
XII. Edukacja	77
XIII. Wyniki z części diagnostycznej	80

XIV. Analiza SWOT	91
XV. Cele i kierunki działania	93
XVI. Realizacja Strategii.....	100
1. Zamierzone efekty realizacji Strategii.....	100
2. Źródła finansowania	101
3. Monitoring i ewaluacja Strategii	102
Zakończenie	102
Spis tabel	
Spis wykresów	
Ankieta	

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest kluczowym i podstawowym dokumentem strategicznym pomocy społecznej. Stanowi on narzędzie wspierające długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej. To wieloletni dokument, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Powiatu Proszowickiego.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 1876) obligatoryjnym zadaniem powiatu jest opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Celem strategii jest zdiagnozowanie sytuacji społecznej oraz identyfikacja i analiza problemów społecznych w powiecie.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa najważniejsze działania, które należy zrealizować, aby mieszkańcy Powiatu Proszowickiego mieli zapewnione jak najlepsze warunki sprzyjające rozwojowi społecznemu, wzrostowi poczucia bezpieczeństwa w wymiarze społecznym.

Strategia ma wytyczać kierunki, określić sposoby i formy przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Strategia jest więc zorientowana przede wszystkim na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną na terenie powiatu proszowickiego, a także instytucji, które działają w szerszym obszarze polityki społecznej - oświata, urząd pracy, policja, służba zdrowia.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021- 2026 została przygotowana w oparciu o dane statystyczne własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach, dane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Proszowickiego, Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Proszowicach, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach, Państwowej Straży Pożarnej w Proszowicach, Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Proszowicach, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz badań ankietowych. Zostały również wykorzystane dane Głównego Urzędu Statystycznego.

I. Charakterystyka Powiatu

Powiat proszowicki jest częścią województwa małopolskiego. Został utworzony w 1999r. w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Proszowice. Powierzchnia powiatu proszowickiego wynosi 414,6 km² co stanowi 2,7 % powierzchni województwa, 0,13% powierzchni kraju. Powiat leży w odległości ok. 30 km od Krakowa i graniczy z powiatami miechowskim, bocheńskim, brzeskim, tarnowskim, krakowskim ziemskim i kazimierskim (woj. świętokrzyskie).

Powiat tworzy 6 gmin:

- 3 miejsko - wiejskie: Proszowice, Nowe Brzesko i Koszyce,
- 3 wiejskie: Koniusza, Pałecznica i Radziemice.

W skład powiatu wchodzi 135 miejscowości.

II. Demografia

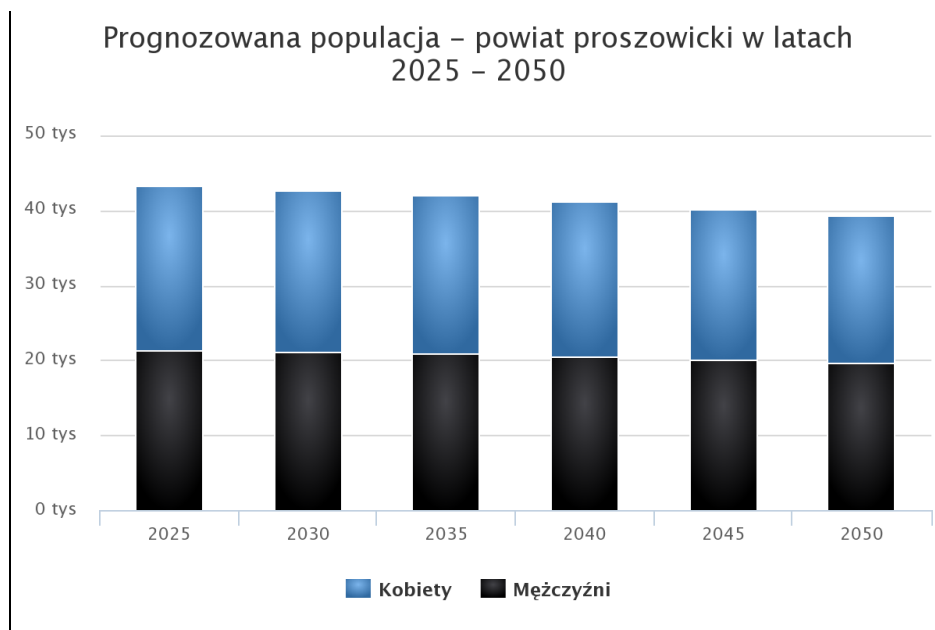
Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego na terenie powiatu zamieszkuje 43.222 mieszkańców, z czego 50,7% (21 935) stanowią kobiety, a 49,3% (21 287) mężczyźni (dane GUS na dzień 31.12.2019r.). Ogólna liczba osób w Powiecie Proszowickim w 2019r. w porównaniu z 2002r. spadła o 499 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie proszowickim wynosi 105 osób, w województwie 224 osób, w kraju 123 osób.

Tabela Nr 1. Ludność powiatu proszowickiego z podziałem na gminy w 2002r. i 2019r.

Gmina	2002			2019		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Koniusza	8626	4293	4333	9 007	4 495 (49,9%)	4 512 (50,1%)
Koszyce	5791	2821	2970	5 454	2 613 (47,9%)	2 841 (52,1%)
Nowe Brzesko	5763	2817	2946	5 712	2 859 (50,1%)	2 853 (49,9%)
Pałecznicza	3677	1858	1819	3 568	1 788 (50,1%)	1 780 (49,9%)
Proszowice	16391	8036	8355	16 139	7 871 (48,8%)	8 268 (51,2%)
Radziemice	3473	1745	1728	3 342	1 661 (49,7%)	1 681 (50,3%)
Powiat	43721	21570	22151	43 222	21 287 (49,3%)	21 935 (50,7%)
Województwo	3237217	1571472	1665745	3 410 901	1 655 472 (48,5%)	1 755 429 (51,5%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Porównując dane z poszczególnych gmin należy zauważyć, iż tendencję spadkową zanotowało pięć gmin (Koszyce, Nowe Brzesko, Pałecznicza, Proszowice i Radziemice), a tendencje wzrostu zanotowano tylko w jednej gminie (Koniusza). W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 1,1%.

Wykres Nr 1: Prognozowana populacja – powiat proszowicki w latach 2025 - 2050

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2019r.

Prognozowana liczba mieszkańców Powiatu Proszowickiego w 2025 roku wynosi 43 267, z czego 21 858 to kobiety, a 21 411 to mężczyźni. Natomiast w 2050 roku prognozowana liczba mieszkańców Powiatu wynosi 39 262, z czego 19 655 to kobiety, a 19 607 mężczyźni.

Tabela Nr 2. Ruch naturalny w powiecie proszowickim w 2002r. i 2019r.

Gmina	2002				2019			
	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Zawarte małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Zawarte małżeństwa
Koniusza	87	92	-5	65	96	101	-5	49
Koszyce	43	80	-37	24	42	76	-34	31
Nowe Brzesko	55	64	-9	41	48	63	-15	30
Pałecznicza	38	35	3	23	26	33	-7	13
Proszowice	145	168	-23	86	150	183	-33	82
Radziemice	44	47	-3	27	35	65	-30	13
Powiat	412	486	-74	266	397	521	-124	218
Województwo	32301	27805	4496	2002	36 946	32 981	3 965	17 891

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

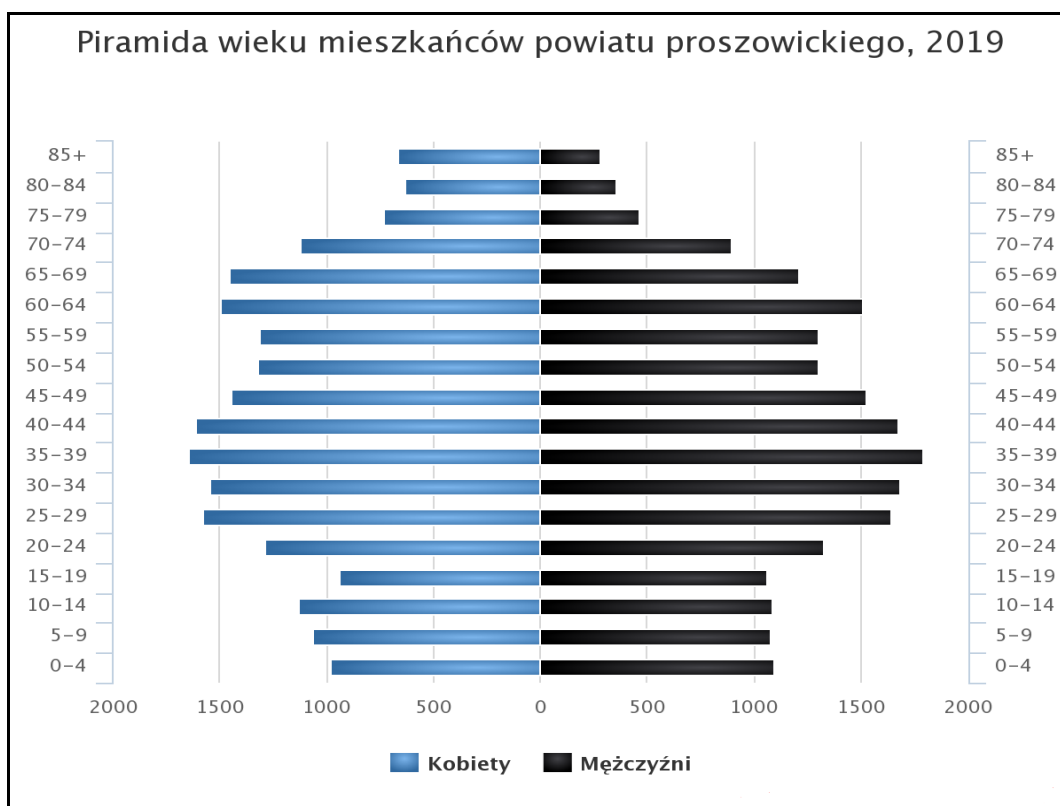

W roku 2019 zarejestrowano w powiecie 397 urodzeń, tj. o 15 dzieci mniej, niż w roku 2002. Jednak liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń i można zauważyć rosnący ujemny przyrost naturalny, w 2002r. było to -74, a w 2019r. -124. W analizowanych latach następował także systematyczny spadek liczby zawieranych małżeństw – z 266 na 218.

Powiat proszowicki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -124. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,86 na 1000 mieszkańców powiatu proszowickiego. W 2019 roku urodziło się 397 dzieci, w tym 49,9% dziewczynek i 50,1% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,76 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Mieszkańcy powiatu proszowickiego zawarli w 2019 roku 218 małżeństw, co odpowiada 5,0 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa małopolskiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski.

Wykres Nr 2: Piramida wieku mieszkańców powiatu proszowickiego w 2019r. w podziale na płeć

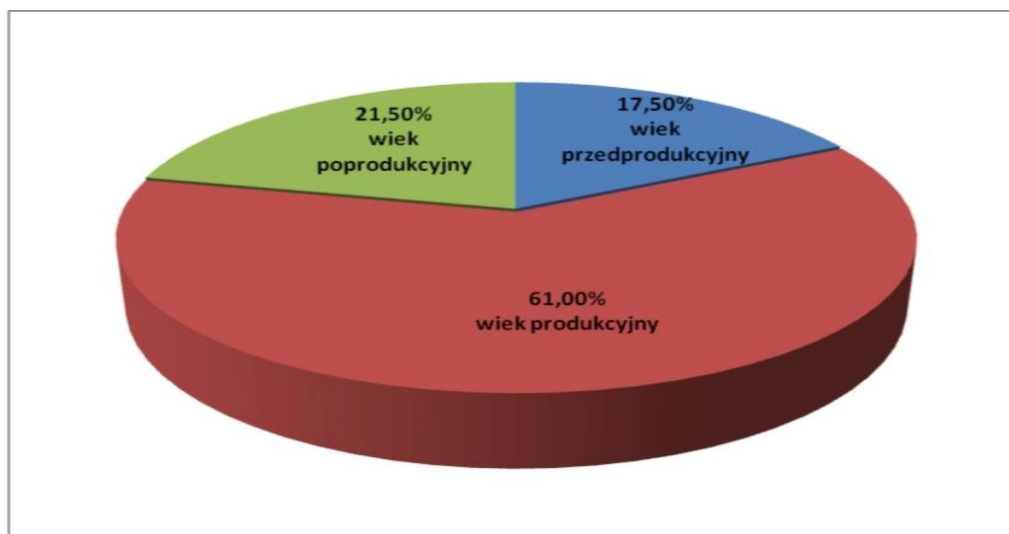
Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2019r.

Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego (40,9 lat) oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski (41,9 lat). Średni wiek kobiet wynosi 43,1 lat, a mężczyzn 40,3 lat.

Tabela Nr 3: Piramida wieku mieszkańców powiatu w roku 2019 w podziale na płeć

Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0-4	983	1096	2079
5-9	1064	1081	2145
10-14	1128	1084	2212
15-19	934	1060	1994
20-24	1290	1324	2614
25-29	1575	1640	3215
30-34	1544	1683	3227
35-39	1644	1789	3433
40-44	1608	1680	3288
45-49	1442	1525	2967
50-54	1321	1307	2628
55-59	1314	1302	2616
60-64	1493	1507	3000
65-69	1455	1211	2666
70-74	1117	893	2010
75-79	733	466	1199
80-84	629	357	986
85+	661	282	943

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl.

Wykres Nr 3: Struktura wiekowa mieszkańców powiatu proszowickiego w 2019r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Według danych statystycznych 61,0% mieszkańców powiatu proszowickiego jest w wieku produkcyjnym, 17,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

III. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewycięzaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług.

Działania z zakresu pomocy społecznej z mocy ustawy wykonują organy administracji rządowej i samorządowej. Współpracują w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

1. Zatrudnienie w pomocy społecznej**Tabela Nr 4 Liczba osób zatrudnionych w Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie powiatu proszowickiego w latach 2016-2019**

OPS	Zatrudnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Koniusza	Ogółem, w tym;	8	8	8	8
	- pracownicy socjalni	3	3	3	3
Koszyce	Ogółem, w tym:	6	6	7	7
	- pracownicy socjalni	3	3	4	4
Nowe Brzesko	Ogółem, w tym:	8	9	9	8
	- pracownicy socjalni	3	3	4	3
Pałecznicza	Ogółem, w tym:	5	5	5	5
	- pracownicy socjalni	2	2	2	2
Proszowice	Ogółem, w tym:	20	20	20	20
	- pracownicy socjalni	8	8	10	10
Radziemice	Ogółem, w tym:	3	3	3	3
	- pracownicy socjalni	1	1	1	1
Ogółem, w tym		50	51	52	51
Pracownicy socjalni		20	20	24	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Tabela Nr 5 Liczba osób zatrudnionych w powiatowych jednostkach z terenu powiatu proszowickiego

Jednostka	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
	Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów
PCPR Proszowice	9	7,00	11	7,75	11	7,75	10	7,25
DPS Łyszkowice	101	98,50	100	97,25	100	97,50	100	97,00
DPS Pieczonogi	24	19,25	21	18,00	25	19,58	22	18,75
WTZ Łyszkowice	11	9,66	11	8,41	9	7,41	9	7,41
ŚDS Proszowice	22	15,50	22	15,75	22	16,50	25	18,35
ŚDS Pałecznicza	10	8,00	11	8,50	11	8,25	10	8,00
OIK Łyszkowice	3	0,50	3	0,50	3	0,50	0	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu proszowickiego

IV. Problemy społeczne z perspektywy Ośrodka Pomocy Społecznej

Jednym z elementów zabezpieczenia społecznego jest system pomocy społecznej polityki społecznej państwa, który ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Dzięki pomocy społecznej osoby te są wspierane w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu proszowickiego wykonuje 6 ośrodków pomocy społecznej w tym:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koniuszy,
- Miejski i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszycach,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Brzesku,
- Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Pałecznicy,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziemicach.

Do zadań ośrodków pomocy społecznej należy udzielanie pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 7 Ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom pomoc społeczna udzielana jest w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, iż w danej rodzinie może występować co najmniej kilka problemów społecznych.

Tabela Nr 6 Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	217	171	198	168	754
Koszyce	309	277	350	158	1094
Nowe Brzesko	337	355	321	270	1283
Pałecznicza	182	266	269	354	1071
Proszowice	1072	943	974	995	3984
Radziemice	159	152	125	134	570
Ogółem	2276	2164	2237	2079	8756

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

W latach 2016-2019 w trzech miejsko – gminnych ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu proszowickiego było najwięcej osób, którym udzielono różnego rodzaju pomocy i wsparcia. Najwięcej osób otrzymało wsparcie w MGOPS w Proszowicach, następnie w MGOPS w Nowym Brzesku oraz w MiGOPS w Koszycach.

Liczba rodzin korzystających z pomocy ośrodków pomocy społecznej w poszczególnych gminach była zróżnicowana. Należy zauważyć, że w każdym OPS występowało wahanie w liczbie osób korzystających ze wsparcia w poszczególnych latach objętych diagnozą.

Poniżej zostaną omówione najważniejsze powody udzielania pomocy i wsparcia przez Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu proszowickiego w latach 2016 – 2019.

Długotrwała lub ciężka choroba

Jednym z najważniejszych powodów korzystania ze świadczeń ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu jest długotrwała lub ciężka choroba. Następstwa występowania tego problemu społecznego są trudne do wyeliminowania, ponieważ nie są one zależne od osoby i wymagają często dodatkowych nakładów finansowych przez dłuższy czas. Długotrwała choroba, utrzymująca się latami, może doprowadzić w konsekwencji do niepełnosprawności i zaliczenia osoby do stopnia niepełnosprawności przez organy do tego uprawnione.

Tabela Nr 7 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	32	32	44	38	146
Koszyce	41	47	45	37	170
Nowe Brzesko	49	51	51	51	202
Pałecznicza	55	59	61	65	240
Proszowice	233	230	241	213	917
Radziemice	24	27	35	35	121
Ogółem	434	446	477	439	<u>1796</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

W okresie czterech lat najwięcej rodzin dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą skorzystało z pomocy w gminie Proszowice. W następnej kolejności w gminie Pałecznicza i Nowe Brzesko. W roku 2018 było najwięcej rodzin, które otrzymało pomoc właśnie z tego powodu. Nie ma jednak znacznej tendencji wzrostowej ani spadkowej.

Ubóstwo

Zgodnie z encyklopedią PWN ubóstwo, to zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Definicji ubóstwa, którą znaleźć można w *Słowniku języka polskiego*: „Ubóstwo - brak dostatecznych środków do życia”¹. Ubóstwo to nie osiągnięcie określonego kryterium dochodowego, które oznacza biedę i brak możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb.

¹ *Słownik języka polskiego*, PWN, Warszawa 1998.

Jest ono jednym z podstawowych przyczyn ubiegania się o pomoc w ośrodkach pomocy społecznej. Jednak ubóstwo to nie tylko brak pieniędzy, ale także słabe wykształcenie, zły stan zdrowia, nałogi.

Tabela Nr 8 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z ubóstwem w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	64	49	37	27	177
Koszyce	108	124	114	96	442
Nowe Brzesko	43	34	33	38	148
Pałecznicza	36	42	32	32	142
Proszowice	170	173	191	156	690
Radziemice	51	42	38	37	168
Ogółem	472	464	445	386	1767

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Na przestrzeni czterech lat liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa stopniowo spadała.

Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy². Natomiast definicja niepełnosprawności przyjęta w 1980r, przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) brzmi: ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu³. Niepełnosprawność oraz długotrwała choroba są ze sobą powiązane, ponieważ jedno zjawisko może być konsekwencją drugiego.

² Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 426)

³ Za <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/niepelnosprawnosci:3947453.html> (dostęp wrzesień 2020r.)

Tabela Nr 9 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z niepełnosprawnością w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	16	18	16	13	63
Koszyce	35	42	37	34	148
Nowe Brzesko	37	41	39	31	148
Pałecznicza	43	49	46	37	175
Proszowice	161	164	177	168	670
Radziemice	17	16	19	20	72
Ogółem	309	330	334	303	<u>1276</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Liczba rodzi w powiecie proszowickim, w których występował problem niepełnosprawności w latach 2016-2019 wynosiła 1276 rodzin. Najwięcej rodzin ubiegało się z tego tytułu o pomoc w gminie Proszowice – ponad 160 w każdym roku.

Tabela Nr 10 Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych w latach 2016-2019

Gmina	Zasiłek pielęgnacyjny	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	Ogółem, z tego;	1903	1921	1786	1701	7311
	- dla dziecka	414	407	421	417	1659
	- dla osób powyżej 75 r.ż	55	60	41	15	171
Koszyce	Ogółem, z tego:	1560	1490	1563	1577	6190
	- dla dziecka	305	280	309	279	1173
	- dla osób powyżej 75 r.ż	23	5	0	0	28
Nowe Brzesko	Ogółem, z tego:	1031	993	1024	1033	4081
	- dla dziecka	222	245	251	228	946
	- dla osób powyżej 75 r. ż	0	0	0	0	0
Pałecznicza	Ogółem, z tego:	1216	1118	1078	1016	4428
	- dla dziecka	326	266	202	146	940
	- dla osób powyżej 75 r.ż	12	0	0	0	12
Proszowice	Ogółem, z tego:	4126	3983	3817	3650	15576
	- dla dziecka	802	772	825	766	3165
	- dla osób powyżej 75 r.ż	40	36	28	30	134
Radziemice	Ogółem, z tego:	542	555	598	579	2274
	- dla dziecka	89	77	115	92	373
	- dla osób powyżej 75 r.ż	0	0	0	0	0
Ogółem, z tego		10378	10060	9866	9556	39860
- dla dziecka niepełnosprawnego		2158	2047	2123	1928	8256
- dla osób powyżej 75 r.ż		130	101	69	45	345

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Tabela Nr 11 Liczba wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	146	172	174	201	693
Koszyce	199	211	214	231	855
Nowe Brzesko	91	92	90	97	370
Pałecznicza	36	30	60	61	187
Proszowice	359	432	482	523	1796
Radziemice	55	49	48	48	200
Ogółem	886	986	1068	1161	4101

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych i gotowych do jej podjęcia. Nie jest to tylko indywidualny problem bezrobotnego i jego rodziny. Jest to problem społecznym i dotyka wszystkich sfer życia społecznego i rodzinnego. Bezrobocie w rodzinie powoduje zmniejszenie środków finansowych rodziny, może wpływać na problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela Nr 12 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z bezrobociem w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	32	22	27	26	107
Koszyce	24	31	28	34	117
Nowe Brzesko	54	46	35	31	166
Pałecznicza	18	16	16	12	62
Proszowice	140	119	117	90	466
Radziemice	20	16	12	13	61
Ogółem	288	250	235	206	979

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Bezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Niezaradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, wiąże się z innymi problemami społecznymi. Często bywa następstwem przemocy, niepełnosprawności jednego z członków

rodziny, problemów wychowawczych czy uzależnienia. Zjawisko to często skutkuje odebraniem dziecka z naturalnego środowiska i umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 13 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	22	19	9	7	57
Koszyce	15	20	14	15	64
Nowe Brzesko	39	33	21	12	105
Pałecznicza	10	6	8	8	32
Proszowice	59	50	48	37	194
Radziemice	9	4	4	3	20
Ogółem	154	132	104	82	472

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje potrzebę ochrony macierzyństwa jako jeden z powodów przyznania takiej pomocy, czyli pomoc ta kierowana jest zwykle do kobiet posiadających dzieci. Rodziny mogą otrzymać pomoc w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami (np. z tytułu urodzenia dziecka czy samotnego wychowywania dziecka), świadczenia pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem.

Tabela Nr 14 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	24	18	19	14	75
Koszyce	10	22	12	10	54
Nowe Brzesko	21	22	20	21	84
Pałecznicza	24	25	23	23	95
Proszowice	37	27	26	26	116
Radziemice	3	2	1	1	7
Ogółem	119	116	101	95	431

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Zadaniem realizowanym przez ośrodki pomocy społecznej w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest pomoc rodzinom w wypełnianiu ich ról społecznych, tak aby nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Głównym celem wsparcia asystenta rodziny jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, radzenia sobie w sytuacjach dnia codziennego, umiejętności dot. prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela Nr 15 Wsparcie asystenta rodzin w latach 2016 - 2019

Gmina	Wsparcie asystenta rodzin	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Koniusza	Liczba asystentów	1	1	1	1
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	4	3	4	5
	Liczba dzieci w tych rodzinach	10	8	10	11
Koszyce	Liczba asystentów	1	1	1	1
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	10	12	11	9
	Liczba dzieci w tych rodzinach	28	31	27	20
Nowe Brzesko	Liczba asystentów	1	1	1	1
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	6	8	7	7
	Liczba dzieci w tych rodzinach	17	22	16	13
Pałecznicza	Liczba asystentów	1	1	1	1
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	5	3	3	3
	Liczba dzieci w tych rodzinach	12	10	10	10
Proszowice	Liczba asystentów	2	2	2	2
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	26	31	29	23
	Liczba dzieci w tych rodzinach	57	66	59	60
Radziemice	Liczba asystentów	0	0	0	0
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	0	0	0	0
	Liczba dzieci w tych rodzinach	0	0	0	0
Liczba asystentów ogółem		6	6	6	6
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta ogółem		51	57	54	47
Liczba dzieci w tych rodzinach ogółem		124	137	122	114

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Alkoholizm i przemoc w rodzinie

Jednym z czynników powodujących przemoc w rodzinie są uzależnienia- głównie od alkoholu. Problem alkoholowy nie zawsze jest widoczny, jest trudny do zdiagnozowania. Rodzina również niechętnie przyznaje się do występowania problemu uzależnienia jednego z jej członków.

Tabela Nr 16 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z alkoholizmem w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	0	0	0	0	0
Koszyce	6	9	9	6	30
Nowe Brzesko	20	16	11	10	57
Pałecznicza	9	12	9	13	43
Proszowice	24	18	22	12	76
Radziemice	3	1	0	0	4
Ogółem	62	56	51	41	<u>210</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Tabela Nr 17 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	0	0	0	0	0
Koszyce	5	5	2	0	12
Nowe Brzesko	0	0	0	1	1
Pałecznicza	0	0	0	0	0
Proszowice	3	3	4	2	12
Radziemice	0	0	1	0	1
Ogółem	8	8	7	3	<u>26</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Bezdomność

Bezdomność to skrajny przejaw wykluczenia społecznego. Związana jest z wieloma występującymi równocześnie przyczynami takimi jak utrata pracy, utrata mieszkania, przemoc, uzależnienia czy rozpad rodziny. Może to również być świadomy wybór innego sposobu życia.

Tabela Nr 18 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z bezdomnością w latach 2016-2019

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	2	0	0	0	2
Koszyce	4	7	7	4	22
Nowe Brzesko	1	1	2	2	6
Pałecznicza	1	1	0	0	2
Proszowice	8	5	7	8	28
Radziemice	1	2	2	1	6
Ogółem	17	16	18	15	<u>66</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Zdarzenie losowe

Tabela Nr 19 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku ze zdarzeniem losowym w latach 2016-2019

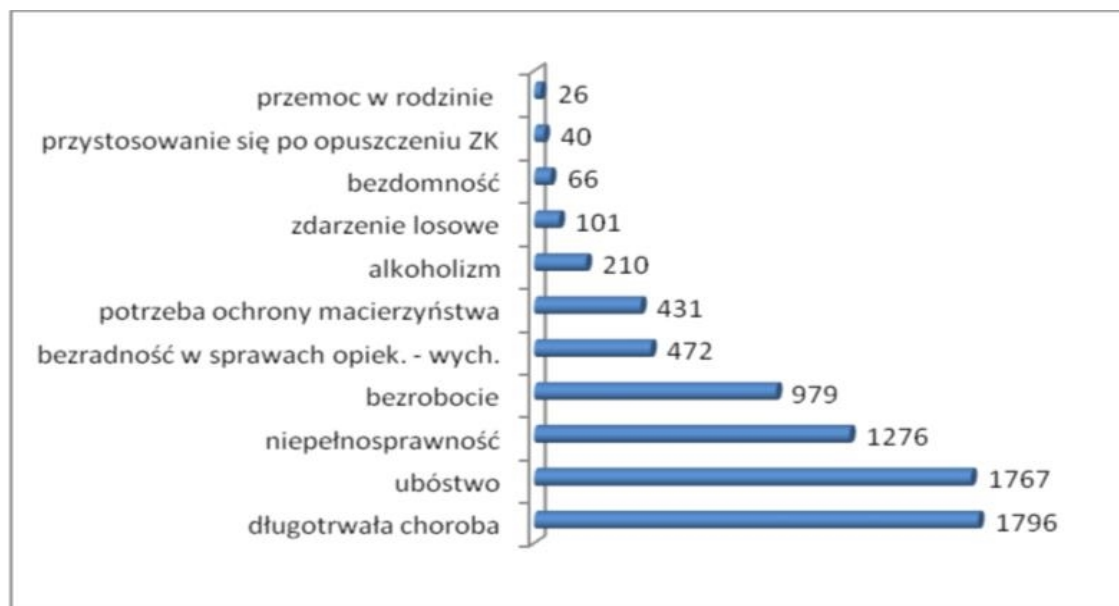
Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	0	0	0	2	2
Koszyce	1	0	0	0	1
Nowe Brzesko	1	2	1	1	5
Pałecznicza	2	0	0	4	6
Proszowice	0	2	3	81	36
Radziemice	0	0	1	0	1
Ogółem	4	2	5	88	<u>101</u>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Przystosowanie się po opuszczeniu zakładu karnego**Tabela Nr 20 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z przystosowaniem się po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2016-2019**

Gmina	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
Koniusza	0	0	0	1	1
Koszyce	4	4	5	0	13
Nowe Brzesko	2	1	0	0	3
Pałecznicza	0	1	0	0	1
Proszowice	7	4	1	3	15
Radziemice	1	4	1	1	7
Ogółem	14	14	7	5	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Wykres Nr 4 Powody przyznawania pomocy przez Ośrodki Pomocy Społecznej w latach 2016 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu proszowickiego

Działania podejmowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na rzecz mieszkańców gminy

Ośrodki Pomocy Społeczne działające na terenie Powiatu Proszowickiego podejmują różne działania wynikające zarówno z zapisów ustaw jak i działania pozaustawowe, które mają za zadanie wspierać rodziny z małoletnimi dziećmi w celu utrzymania dziecka w środowisku

rodzinnym oraz działania mające na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej. Podejmowane są również działania na rzecz osób starszych i osób niepełnosprawnych.

Działania wspierające rodziny z małoletnimi dziećmi

GOPS Koniusza – zatrudnienie asystenta pracującego z rodzinami, współpraca z Gminną Komisją ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii (poradnictwo dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy w rodzinie, współfinansowanie OIK, prowadzenie programów profilaktycznych, organizowanie i finansowanie kolonii letnich dla dzieci i młodzieży); objęcie rodzin pomocą finansową (zasiłki celowe, dożywianie dzieci w szkołach w formie gorącego posiłku, pomoc w formie żywnościowej z programu FEAD, pomoc materialna dla uczniów (stypendia), przyznawania Kart Dużej Rodziny; współpraca z instytucjami mającymi w swoich działaniach pracę z rodziną.

MiGOPS Koszyce – zatrudnianie asystenta pracującego z rodzinami; objęcie rodzin pomocą finansową ; współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny; została uruchomiona świetlica Środowiskowo – Socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w ramach projektu „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ” (dożywianie dla uczestników, zajęcia w formie kompensacji braków w nauce, nauka języka angielskiego, nauka umiejętności informatycznych, warsztaty: profilaktyki uzależnień, sportowo – rekreacyjnych, plastyczno – techniczne oraz zajęcia rewalidacyjno - socjoterapeutyczne. Część działań dedykowanych jest dla całych rodzin m.in. warsztaty z psychologiem, spotkania integracyjne).

MGOPS Nowe Brzesko – udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego (np. instruktaż prawidłowego sprzątnia mieszkania, edukacja w zakresie zachowania higieny, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych); udzielania pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych; udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (np. poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic – dziecko, wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci); udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi (np. działania na rzecz reintegracji rodziny, podtrzymywanie i zacieśnianie więzów rodzinnych, kontakt z kuratorem, pedagogiem, PPP); wspieranie aktywności społecznej rodzin; motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji

zawodowych; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

GOPS Pałecznicza – zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci; realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodzin; umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego przez rozwój istniejących instytucji działających na rzecz rodziny; prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla wszystkich potrzebujących dzieci; monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy, członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub/i Grupy roboczej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny, objęcie rodzin pomocą finansową.

MGOPS Proszowice – opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wsparcia rodziny, przydzielanie asystenta rodziny osobom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, rodziny wspierające (pomoc w zakresie opieki i wychowania dzieci), działalność placówek wsparcia dziennego („Aktywna Świetlica”, świetlica środowiskowa), praca z rodziną prowadzona w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej (szczególnie w zakresie prawa rodzinnego), tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodzin.

GOPS Radziemice – praca socjalna z rodzinami, pomoc udzielona w świetlicy wielofunkcyjnej, wypłacanie wsparcia finansowego w formie świadczeń rodzinnych, wychowawczych, świadczenia Dobry start, dożywiania – gorący posiłek, współpraca ze szkołami, współpraca z kuratorami sądowymi oraz policją.

Działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

GOPS Koniusza – współpraca z Klubem Seniora i Gminnym Ośrodkiem Kultury podczas organizowania imprez społeczno – kulturowych; kierowanie osób wymagających całodobowej pomocy do DPS; współpraca z pielęgniarkami środowiskowymi poprzez wymianę informacji o osobach starszych i niepełnosprawnych, organizowanie wsparcia dla tych osób i prowadzeniu akcji profilaktycznych; zapewnienie usług opiekuńczych; pomoc w formie żywności z programu FEAG; kierowanie do ŚDS; realizowanie wraz ze

Stowarzyszeniem na Rzecz Płaskowyżu Proszowickiego „ProKoPaRa” projektu „Nie starzej się ten, kto nie ma na to czasu” dla 60 osób; monitorowanie osób starszych i niepełnosprawnych w celu przyznania odpowiedniej formy pomocy.

MiGOPS Koszyce - funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego dla osób starszych j - Dom Dziennego Pobytu Senior + (świadczony usługi: socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej lub kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, wolontariat międzypokoleniowy, terapii zajęciowej; usługi opiekuńcze; realizacja projektu „Rozwój usług opiekuńczych OPS w Koszycach, zmierzających do poprawy dostępu do usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi, w tym starszymi i z niepełno sprawnościami świadczone w lokalnej społeczności”; udzielanie różnych form pomocy pieniężnej i pomocy niepieniężnej; kierowanie do dps,

MGOPS Nowe Brzesko – diagnozowanie potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych; udzielanie różnych form pomocy pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, specjalne) i pomocy niepieniężnej (praca socjalna, usługi opiekuńcze, kierowanie do dps); kierowanie do ŚDS w Gruszowie; przyznawanie i wypłacanie świadczeń opiekuńczych; funkcjonowanie Klubu Seniora, pomoc w osiągnięciu aktywnej pozycji na rynku pracy poprzez pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny.

GOPS Pałecznicza – w ramach realizacji projektu „*Aktywny Senior*” *dzienna opieka i aktywizacja osób niesamodzielnych* realizowana przez Parafię Radziemice we współpracy z Gminą Pałecznicza oraz Stowarzyszeniem Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Klucz Oddział w Pałecznicy osoby w wieku 60+ mogą korzystać z zajęć organizowanych przez Dzienny Ośrodek dla Osób Starszych w Pieczonogach „*Przedśionek nieba*”; w ramach realizacji *Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2014 – 2020* oraz projektu „*Dom Seniora w Pałecznicy*” otwarto dzienny dom pobytu dla 45 osób powyżej 60 roku życia; udzielanie różnych form pomocy pieniężnej i pomocy niepieniężnej.

MGOPS Proszowice – prowadzenie Dziennego Domu Pobytu Senior+ prowadzony na podstawie umowy o partnerstwie przez Zespół Placówek Caritas w Proszowicach dla 30 osób z gminy Proszowice; zapewnienie usług opiekuńczych wymagających takiego wsparcia. W latach 2016 – 2019 z takiej pomocy skorzystało łącznie 148 osób; zapewnienie pobytu osobom wymagającym całodobowej opieki pobytu w DPS; udzielanie wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych z powodu długotrwałej

choroby i niepełnosprawności; przyznawanie i wypłacanie zasiłków pielęgnacyjnych z powodu niepełnosprawności.

GOPS Radziemice – wypłata świadczeń, zapewnianie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, kierowanie do DPS, pomoc w formie terapii zajęciowej w ŚDS we Wrocimowicach, pomoc żywnościowa z programu PO PŻ przy współpracy z Caritas, przyznawanie zasiłków na bieżące potrzeby i praca socjalna.

V. Zadania Powiatu wynikające z ustaw

1. Zadania Powiatu w zakresie pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej określone są w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 1876). Zadania Powiatu z zakresu tej ustawy realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach.

Do zadań Powiatu z zakresu pomocy społecznej należy:

1. Opracowanie, realizacja i koordynacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;

7. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
8. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
11. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
12. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
13. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
14. Sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
15. Realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych ustawach.

Do zadań Powiatu z zakresu administracji rządowej należy:

1. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
3. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
4. Udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej;
5. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
6. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej małoletnich cudzoziemców;
7. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

8. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Zadania Powiatu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym

Zadania obejmujące zakres pomocy osobom niepełnosprawnym określone zostały w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2020 poz. 426 z późn.zm)

Zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Natomiast zadania Powiatu dotyczące rehabilitacji społecznej są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Obydwa podmioty są jednostkami organizacyjnymi Powiatu, realizującymi jego ustawowe obowiązki odpowiednio w obszarach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Do zadań Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej należy:

1. Opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - a) rehabilitacji społecznej;
  - b) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
2. Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów, o których mowa w pkt 1;
3. Udostępnienie na potrzeby Pełnomocnika i Samorządu Województwa oraz przekazywanie właściwemu Wojewodzie uchwalonych przez Radę Powiatu programów, o których mowa w pkt 1 oraz rocznej informacji z ich realizacji;
4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
5. Opracowanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnienie na potrzeby Samorządu Województwa;
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób;
7. Dofinansowanie:
  - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
  - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;

- c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
  - d) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych, jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych;
  - e) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
  - f) rehabilitacji dzieci i młodzieży;
  - g) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
  - h) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich przeszkolenie oraz przekwalifikowanie,
  - i) przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
  - k) zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
  - l) szkolenie osób niepełnosprawnych,
  - ł) dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego.
8. Sprawowanie nadzoru poprzez kontrolę działalności organizacyjnej, rehabilitacyjnej i wykorzystania środków przez warsztaty terapii zajęciowej;
9. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych;

3. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zadania obejmujące wsparcie rodziny naturalnej oraz system pieczy zastępczej określony został w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020r. poz 821). Zadania Powiatu z zakresu tej ustawy realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach, które na podstawie Zarządzenia Nr 48/2011 Starosty Powiatu Proszowickiego z dnia 13 września 2011r. zostało powołane na Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu proszowickiego.

Do zadań Powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia,
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
9. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
10. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
12. Finansowanie:
  - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

14. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Do zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

5. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
13. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
14. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
15. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
17. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zadania Zarządu Powiatu

Zarząd Powiatu sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Zarząd może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli

członka zarządu powiatu, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej powiatu. Czynności kontrolnych nie może wykonywać koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zarząd Powiatu ma prawo do:

- 1) żądania informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania kontroli,
- 2) wstępu w ciągu doby, w tym w porze nocnej – w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki, rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka w których wykonywane są ich zadania,
- 3) przeprowadzania oględzin obiektów, składników majątku kontrolowanej jednostki oraz przebiegu określonych czynności objętych obowiązującym standardem,
- 4) przeprowadzania oględzin obiektów, w których kontrolowana rodzina zastępcza lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka sprawują pieczę zastępczą,
- 5) żądania od pracowników kontrolowanej jednostki, rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka udzielenia informacji w formie ustnej lub pisemnej w zakresie przeprowadzanej kontroli,
- 6) obserwacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 7) przeprowadzania indywidualnych rozmów z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, w tym zasięgania opinii dzieci, z uwzględnieniem ich wieku, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej.

Do zadań Powiatu z zakresu administracji rządowej należy:

1. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi.
2. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej dzieci cudzoziemskich
3. Finansowanie:
  - a) wydatków związanych z dowozem do rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego,
  - b) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych,
  - c) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą

w stosunku do osób posiadających obywatelstwo polskie, ale nie mających miejsca zamieszkania na terytorium RP i osób umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego;

4. Finansowanie dodatku wychowawczego, dodatku dla dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadania powiatu obejmujące zakres pomocy osobom dotkniętymi przemocą w rodzinie określone zostały między innymi w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn.zm.) zadania wynikające z w/w ustawy realizowane są w imieniu powiatu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach.

Do zadań Powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy.

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań Powiatu z zakresu administracji rządowej należy:

1. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno--edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VI. System pieczy zastępczej

Priorytetem polityki rodzinnej jest dobro rodziny postrzegane jako zapewnienie możliwości wsparcia rodziny we wszystkich wymiarach jej społecznego funkcjonowania. W zgodzie z tą wartością priorytetem jest zabezpieczenie konkretnych form pomocy rodzinie w środowisku, a tam, gdzie jest to możliwe dowartościowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby dzieci w systemie pomocy instytucjonalnej.

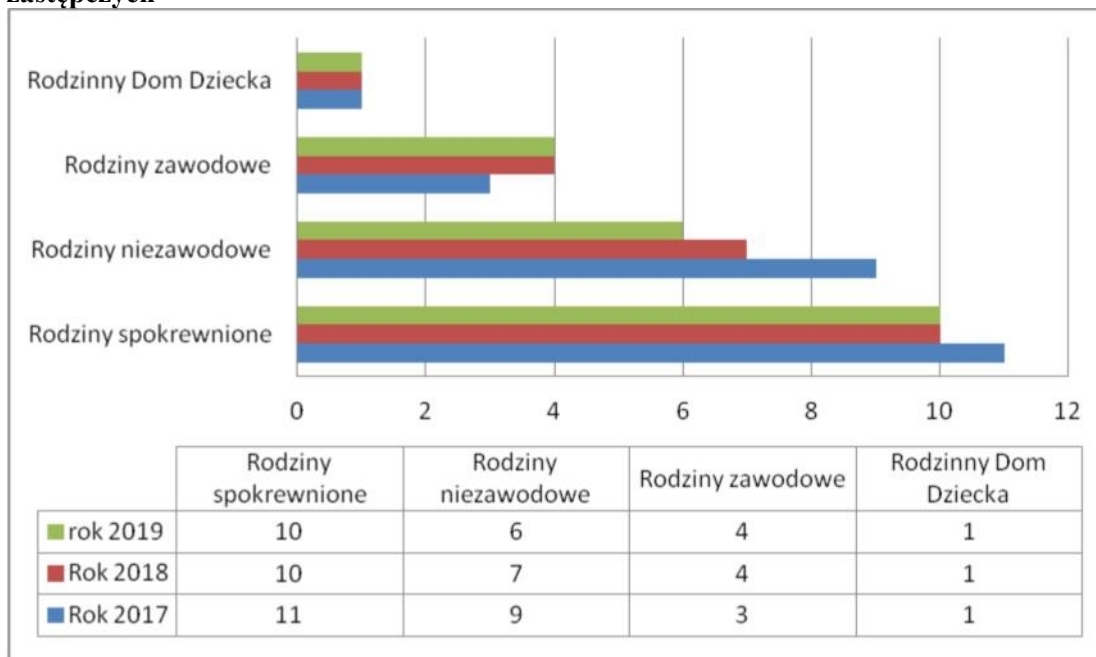
System pieczy zastępczej to system zintegrowanych działań osób i instytucji mających na celu zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej. Rolą systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego, które respektuje jego prawa: powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, edukacji.

Zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Do głównych zadań w tym zakresie należą organizowanie opieki i wychowania w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej, przyznawanie określonych w ustawie świadczeń oraz przyznawanie pomocy finansowej i wsparcia dla wychowanków opuszczających różne formy pieczy zastępczej.

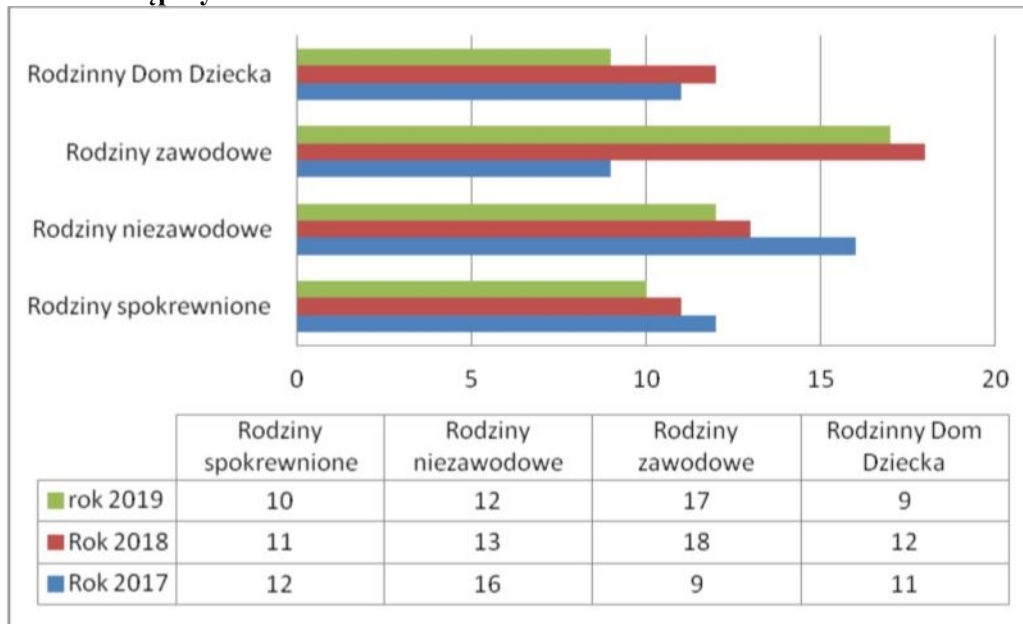
Zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które zostało wyznaczone na organizatora pieczy zastępczej.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Zadaniem rodziny zastępczej jest zapewnienie umieszczonemu wychowankowi odpowiednich warunków bytowych, możliwości rozwoju społecznego, fizycznego i psychicznego, zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, właściwej edukacji, wypoczynku, rozwoju zainteresowań oraz organizacji czasu wolnego. Rodzina zastępcza nie przejmuje pełnej władzy nad dzieckiem, sprawuje wyłącznie bieżącą pieczę. Wyjątek stanowi, gdy sąd rodzinny ustanowi rodzinę zastępczą również opiekunem prawnym dla danego dziecka. Wówczas rodzina zastępcza posiada prawo o decydowaniu o wszystkich sprawach istotnych dla rozwoju i wychowania dziecka.

Wykres Nr 5 Liczba rodzin zastępczych w latach 2017 - 2019 w podziale na typy rodzin zastępczych

Źródło: opracowanie własne

Wykres Nr 6 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017 - 2019 w podziale na typy rodzin zastępczych

Źródło: opracowanie własne

Liczba rodzin zastępczych w powiecie proszowickim jest na porównywalnym poziomie. Zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Nowe rodziny zastępcze tworzone są głównie w osobach dziadków lub wujostwa, więc osób spokrewnionych z dzieckiem. W roku 2017 powstało 5 rodzin zastępczych spokrewnionych i 2 rodziny niezawodowe. Jedna

rodzina zastępcza niezawodowa została przekształcona w zawodową rodziną. Łącznie w roku 2017 w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 19 dzieci. Rodziny opuściły 2 osoby pełnoletnie. W roku 2018 utworzono 1 rodzinę spokrewnioną. Umieszczonych zostało 13 dzieci. Rodziny zastępcze opuściło 5 pełnoletnich osób.

W roku 2019 utworzono 1 rodzinę spokrewnioną. Umieszczonych zostało 4 dzieci. Rodziny zastępcze opuściło 5 pełnoletnich osób.

Tabela Nr 21 Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie proszowickim w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)

Wiek dziecka	Rodzina spokrewniona			Rodzina niezawodowa			Rodzina zawodowa i RDD		
	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
poniżej 1 roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1-3 lat	0	0	0	0	3	0	4	4	1
4-6 lat	2	0	2	3	3	2	2	4	1
7-13 lat	5	4	4	3	3	4	4	5	4
14-17 lat	3	3	3	5	5	3	5	7	2
18-24 lat	1	0	1	2	1	2	3	3	3

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jest w wieku między 7 a 17 rokiem życia.

Głównym powodem umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest bezradność opiekuńczo – wychowawcza rodziców biologicznych, a następnie pólseroctwo.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

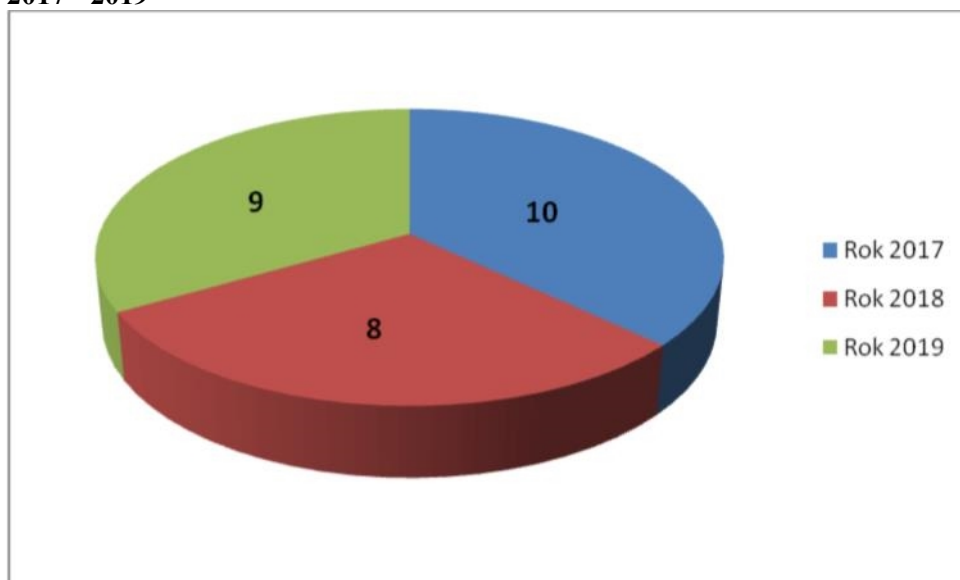
Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy powinno następować dopiero w sytuacji, kiedy zostały wyczerpane możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne.

Pobytek dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z założeniami ustawy, ma charakter przejściowy, czyli do momentu powrotu dziecka do rodziny biologicznej, adopcji lub umieszczenia w rodzinnej pieczy.

Na terenie powiatu proszowickiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza, dlatego też dzieci wymagające umieszczenia w tej formie pieczy umieszczane są w placówkach na terenie innych powiatów. Warunki finansowania pobytu dzieci w placówkach ustalana są w drodze porozumień pomiędzy właściwymi powiatami.

Wykres Nr 7 Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2017 - 2019

Źródło: opracowanie własne

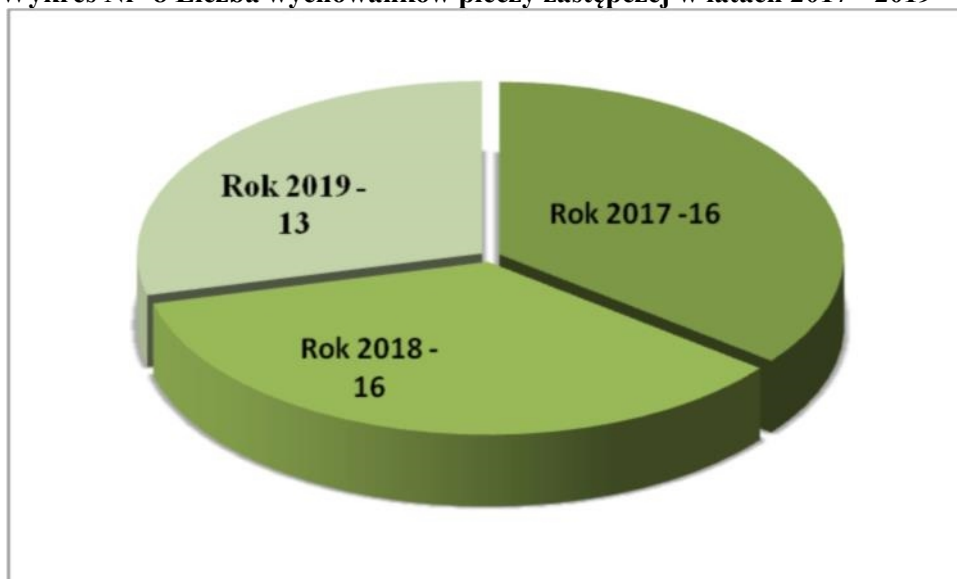
3. Wychowankowie pieczy zastępczej

Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy prawnej i psychologicznej oraz w znalezieniu zatrudnienia.

Wykres Nr 8 Liczba wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017 - 2019

Źródło: opracowanie własne

VII. Wsparcie osób niepełnosprawnych

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych za osoby niepełnosprawne uznaje osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych⁴. Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia i nie mogą być dyskryminowane.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych w Polsce ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln (dokładnie 4 697 048.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% i 53,9% dla kobiet. Porównywalnie podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002r. liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 14,3% (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych). Województwo małopolskie znalazło się na czwartym miejscu wśród województw w Polsce z największym odsetkiem osób niepełnosprawnych (394 309 osób – 11,8%). Kobiety stanowiły 55,07% osób niepełnosprawnych, natomiast mężczyźni 44,93%. W Powiecie Proszowickim

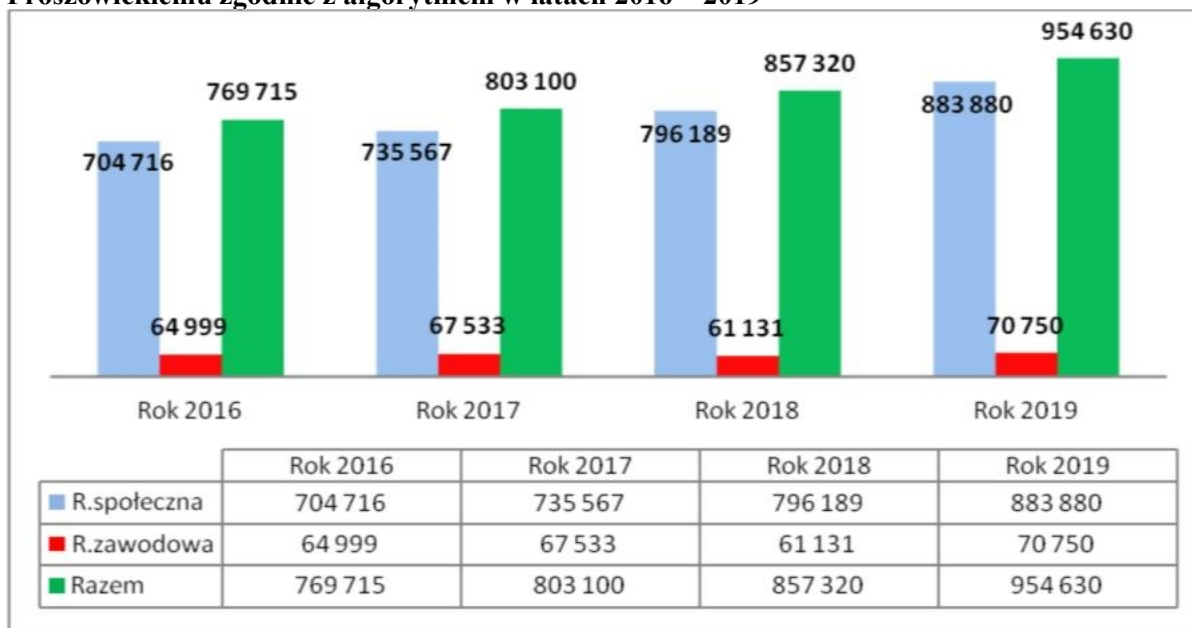
⁴ Uchwała Sejmu RP z 1 sierpnia 1997r. – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. Nr 50, poz. 475)

liczba osób niepełnosprawnych wyniosła 5 319 osób, w tym kobiet 2 986 (56,14 %), a mężczyzn 2 333(43,86%).⁵

Zadania Powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z budżetu powiatu oraz ze środków pozabudżetowych.

Wykres Nr 9 Wysokość środków finansowych z PFRON przyznanych Powiatowi Proszowickiemu zgodnie z algorytmem w latach 2016 – 2019

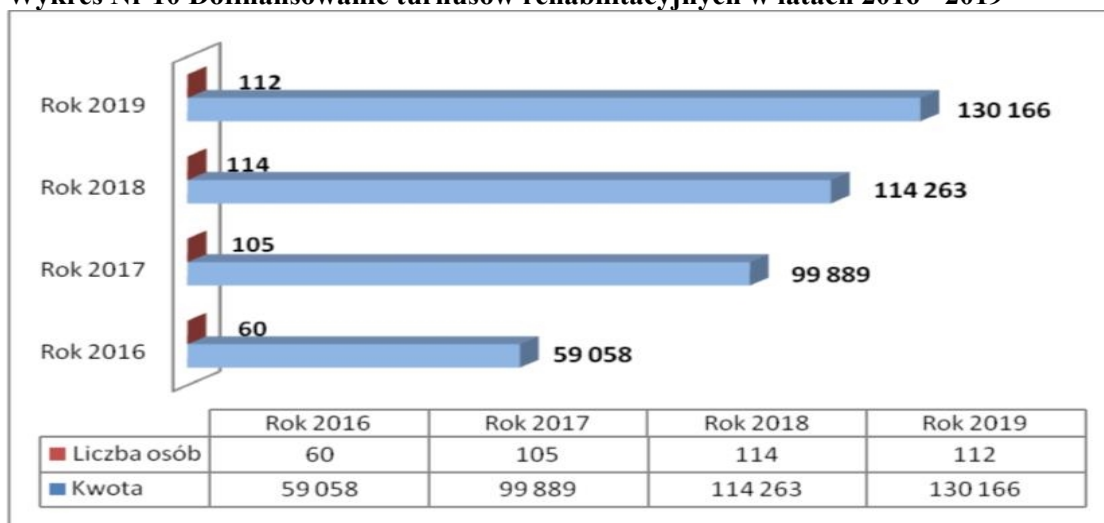
Źródło: opracowanie własne

1. Rehabilitacja społeczna

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

⁵ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/index.php?c=page&id=78>

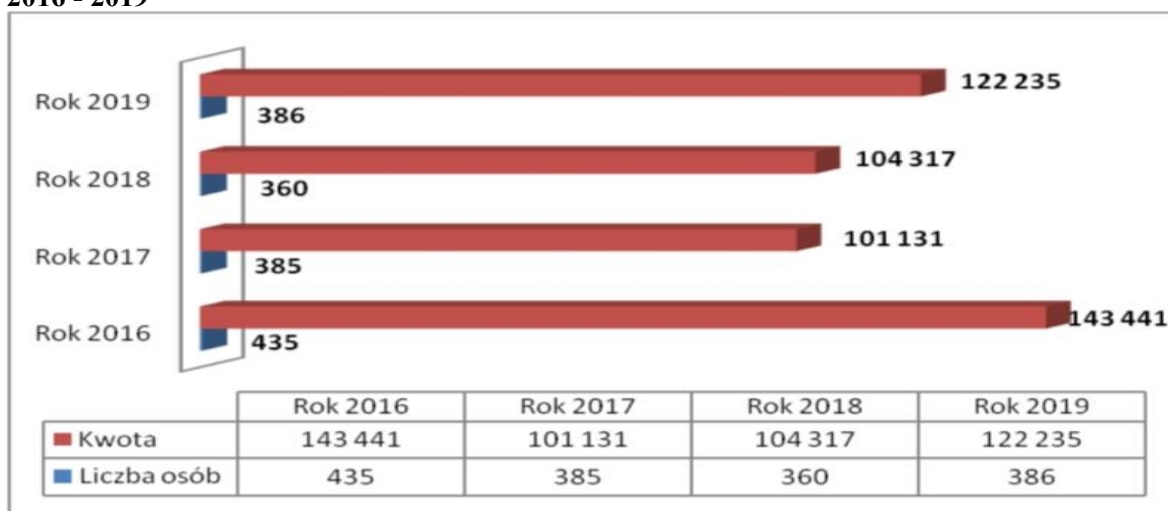
Wykres Nr 10 Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego.

Do przedmiotów ortopedycznych zaliczamy np.: protezy kończyn, gorsety i kołnierze ortopedyczne, obuwie ortopedyczne, kule i laski inwalidzkie, balkoniki i podpórki do chodzenia, wózki inwalidzkie, indywidualne przedmioty pionizujące itp.

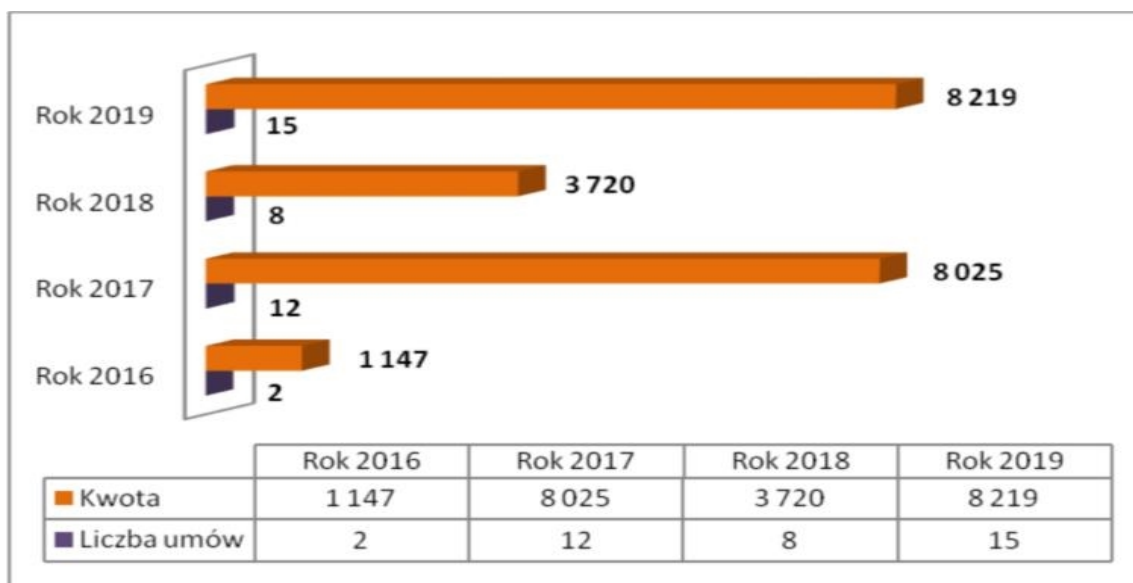
Środki pomocnicze to te środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź też umożliwiają, funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym np. szkła do okularów, cewniki, worki do zbioru moczu, aparaty słuchowe, wkładki uszne, pieluchomajtki, protezy piersi, pieluchy anatomiczne, materace przeciwoleżynowe, peruki itp.

Wykres Nr 11 Dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do rehabilitacji ruchowej lub innej, zaleconej przez lekarza w warunkach domowych, a który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

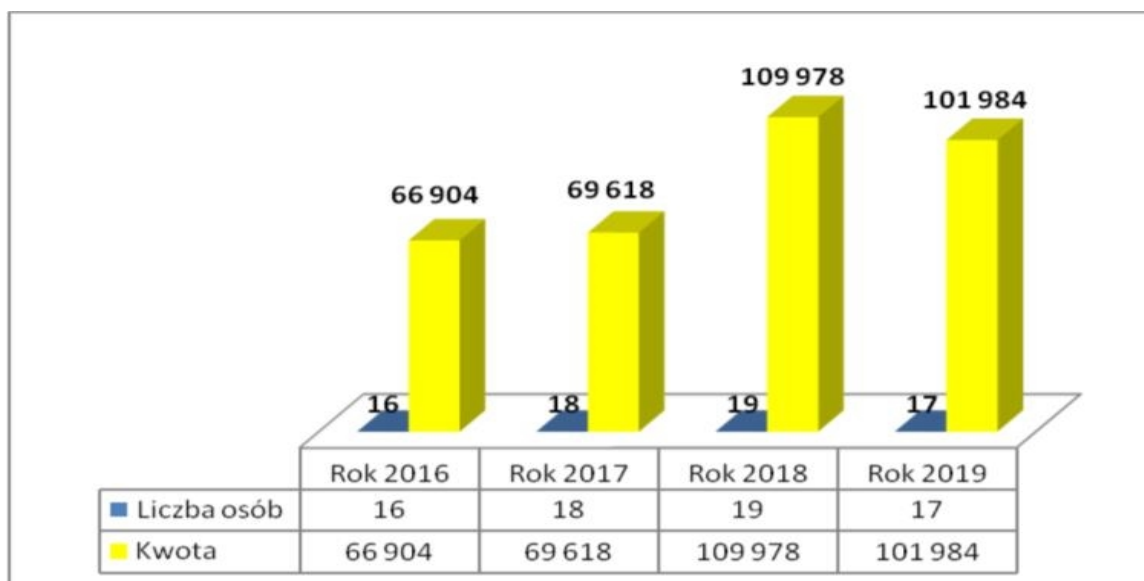
Wykres Nr 12 Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Bariery architektoniczne – to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę poruszania się i codziennego funkcjonowania osobom niepełnosprawnym.

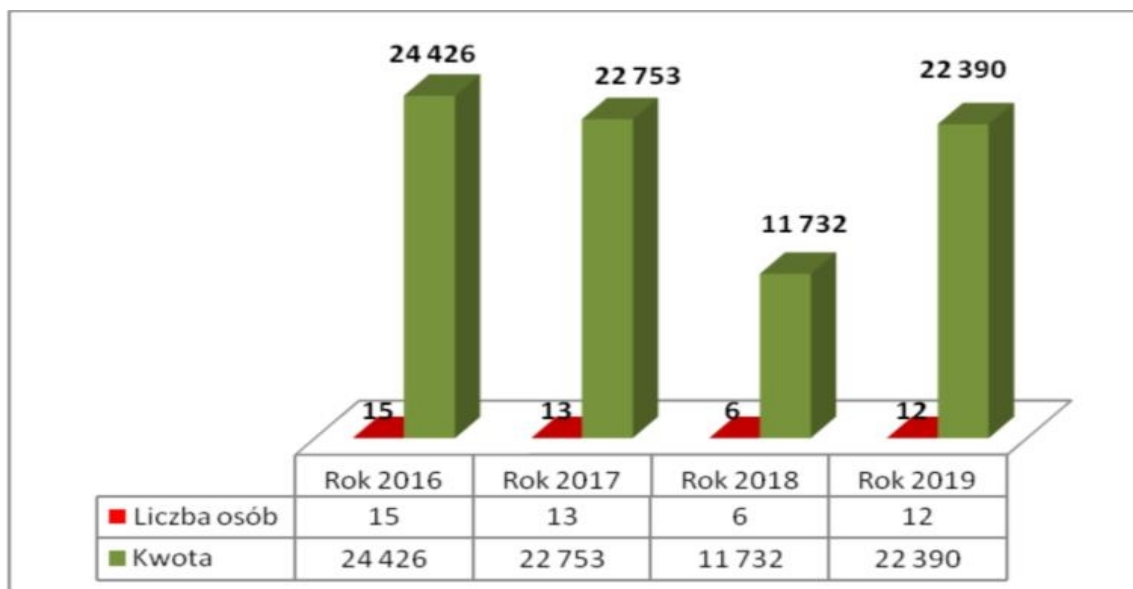
Wykres Nr 13 Dofinansowanie barier architektonicznych w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Bariery techniczne – to bariery wynikające z niepełnosprawności, które utrudniają lub uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie.

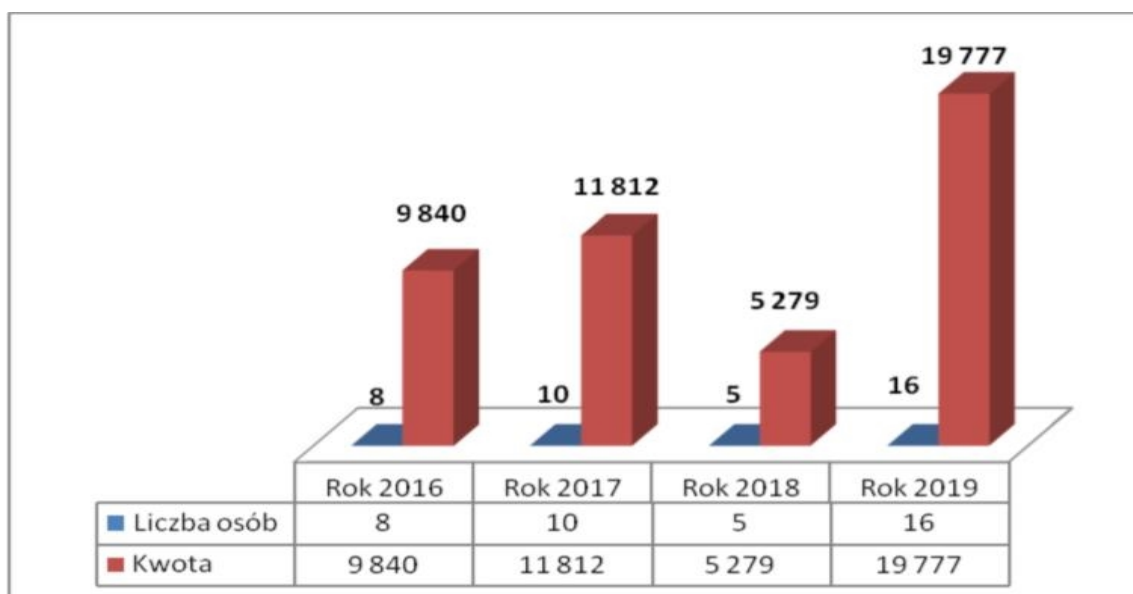
Wykres Nr 14 Dofinansowanie barier technicznych w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Bariery w komunikowaniu się – to ograniczenia wynikające z niepełnosprawności, uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i / lub przekazywanie informacji.

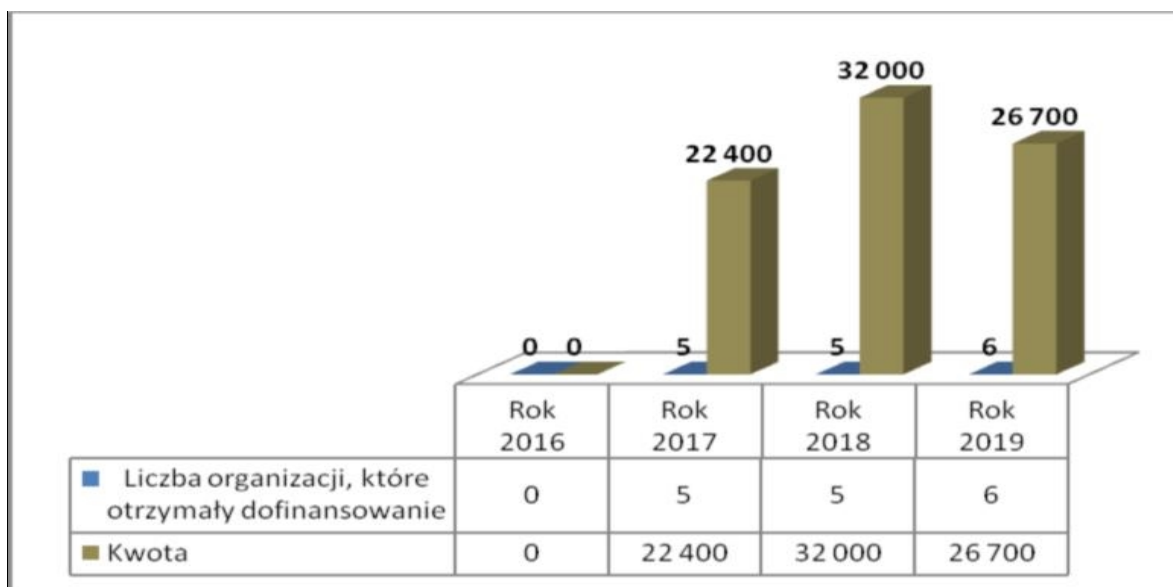
Wykres Nr 15 Dofinansowanie barier w komunikowaniu się w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – polega na dofinansowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowanych przez organizacje pozarządowe np. warsztaty plenerowe, imprezy integracyjne. Przedsięwzięcia te mają na celu rehabilitację społeczną, integrację oraz aktywizację osób niepełnosprawnych.

Wykres Nr 16 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

2. Programy celowe realizowane ze środków PFRON

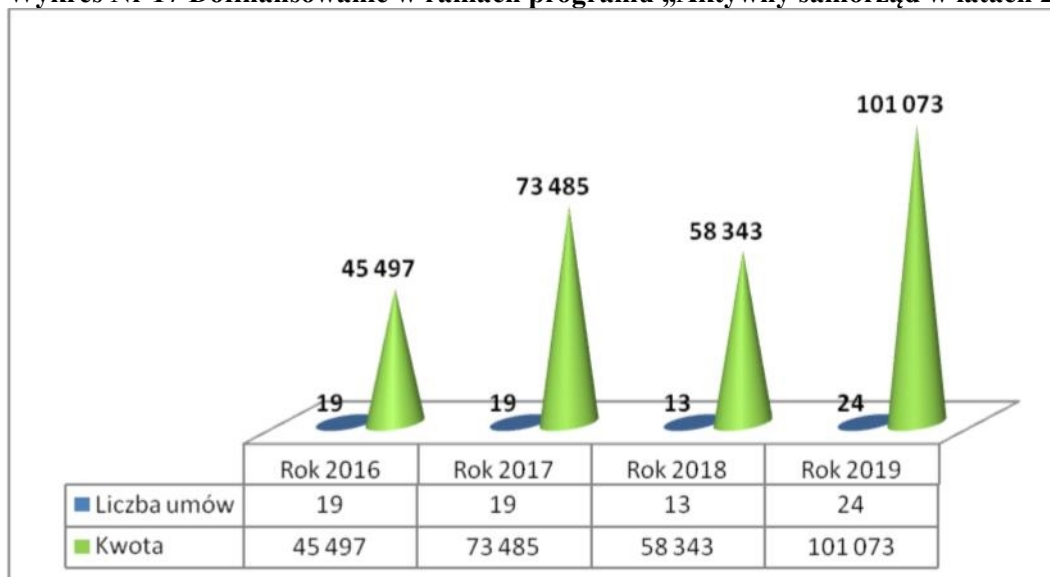
Program „Aktywny Samorząd”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Osoby niepełnosprawne w ramach programu mogą uzyskać pomoc m.in. na:

- dofinansowanie lub refundację kosztów uzyskania prawa jazdy kat. B,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- dofinansowanie zakupu protezy kończyny oraz kosztów utrzymania sprawności technicznej tej protezy,
- dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Wykres Nr 17 Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd w latach 2016 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Program „Wyrównywanie różnic między regionami”

Celem tego programu jest wyrównywanie różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym na likwidację barier w urzędach i placówkach edukacyjnych, w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, likwidację barier transportowych oraz aktywizację zawodową tych osób.

Program ten pozwala m.in. na:

- zwiększeniu dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy,
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne.

W roku 2017 w ramach programu Powiat Proszowicki otrzymał z PFRON dofinansowanie z przeznaczeniem na zakup 2 samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier transportowych.

- a) Gmina Koszyce dla Dziennego Domu Senior Wigor w Książnicach Małych, kwota w wysokości 80 000 zł,
- b) Gmina Pałecznicza dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Pałecznicy, kwota w wysokości 121 430 zł.

W roku 2018 w ramach w/w programu pozyskano PFRON środki w łącznej wysokości 84 463 zł, na realizację następujących działań:

- a) remont łazienek w Starostwie Powiatowym w Proszowicach – 10 963 zł (wkład własny Powiatu 71 010 zł)
- b) zakup samochodu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Zespołu Placówek Caritas w Proszowicach – 73 500 zł (wkład własny Caritas Kielce – 58 194 zł)

3. Rehabilitacja zawodowa – aktywizacja osób niepełnosprawnych

Powiatowy Urząd pracy w Proszowicach podejmuje działania mające na celu aktywizację osób niepełnosprawnych poprzez:

- 1) Rozpoznanie potrzeb i możliwości zawodowych osób niepełnosprawnych.
- 2) Udzielanie porad indywidualnych i grupowych oraz informacji zawodowej osobom niepełnosprawnym.
- 3) Aktywne pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 4) Udzielanie osobom niepełnosprawnym dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.
- 5) Finansowanie aktywnych instrumentów rynku pracy dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy (szkolenia, staże, itp.).
- 6) Współpraca z pracodawcami w organizowaniu nowych miejsc pracy lub stażu finansowanych lub współfinansowanych ze środków PFRON.

Rozpoznawanie potrzeb oraz udzielanie porad realizowane jest w ramach usługi poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych. Jest ono prowadzone na zasadach przewidzianych dla pozostałych kategorii bezrobotnych z uwzględnieniem barier i indywidualnych ograniczeń osoby niepełnosprawnej. Do obowiązków doradcy zawodowego należy m.in. udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w wyborze optymalnej kariery zawodowej.

W trakcie rozmowy z doradcą zawodowym osoby niepełnosprawne uzyskały informacje dotyczące:

- możliwości nabycia kwalifikacji/przekwalifikowania,
- różnych zawodów, specjalności, stawianych przez nie wymagań fizycznych i psychicznych oraz wskazań i przeciwwskazań, co do ich wykonywania,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danych zawodach i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Poza indywidualnym kontaktem z doradcą zawodowym osoby mają możliwość udziału w zajęciach warsztatowych, zdobywając dodatkowe informacje i umiejętności w zakresie

określenia swej pozycji na lokalnym rynku pracy, sposobów samodzielnego poszukiwania pracy i autoprezentacji w bezpośrednich kontaktach z pracodawcami.

Pośrednictwo pracy prowadzone jest na zasadach przewidzianych dla ogółu bezrobotnych i poszukujących pracy. Dla osób niepełnosprawnych pozyskiwane są wolne miejsca pracy głównie w zawodach: pracownik sprzątający, pomoc kuchenna, magazynier.

Osoby niepełnosprawne posiadające status osoby bezrobotnej zainteresowane uruchomieniem własnej działalności gospodarczej mogą otrzymać ze środków Funduszu Pracy jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w maksymalnej wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia (obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej przez 12 m-cy). Koniecznym warunkiem ubiegania się o środki jest pozytywna ocena pomysłu oraz testu badającego predyspozycje przedsiębiorcze. Kolejnym etapem jest udział w szkoleniu, podczas którego osoba bezrobotna opracowuje biznes plan własnego przedsięwzięcia. Osoba niepełnosprawna- poszukująca pracy może ubiegać się o takie środki w ramach przyznanego limitu środków PFRON (maksymalna kwota dotacji dwukrotnie wyższa, okres prowadzenia działalności wynosi 3 lata).

Staż daje osobie niepełnosprawnej możliwość podtrzymania kontaktu z pracą. Dla części osób niepełnosprawnych jest to okazja zaistnienia na rynku pracy poprzez przełamanie stereotypu, że osoba niepełnosprawna jest mniej wydajnym pracownikiem. Odbywanie stażu jest często nie tylko elementem rehabilitacji zawodowej, ale również społecznej.

W szkoleniach organizowanych przez urząd uczestniczą osoby niepełnosprawne posiadające status osoby bezrobotnej oraz poszukującej pracy. Są to szkolenia zawodowe - podnoszące kwalifikacje oraz szkolenie przygotowujące do prowadzenia własnej firmy. Finansowane są także studia podyplomowe, które pozwalają osobie niepełnosprawnej z wykształceniem wyższym zwiększyć swoje szanse na rynku pracy.

W ramach ww. zadań organizowane były również prace interwencyjne dla osób niepełnosprawnych, które dają pracodawcy korzyść w postaci częściowego zwrotu kosztów wynagrodzenia za zatrudnione osoby niepełnosprawne a osobie odbywającej zatrudnienie na umowę o pracę.

Lepszy dostęp do zatrudnienia osobom niepełnosprawnym daje możliwość sfinansowania przez urząd kosztów doposażenia nowego stanowiska pracy ze środków Funduszu Pracy oraz środków PFRON.

Tabela Nr 22 Wydatkowanie środków PFRON w ramach rehabilitacji zawodowej w latach 2016 – 2019

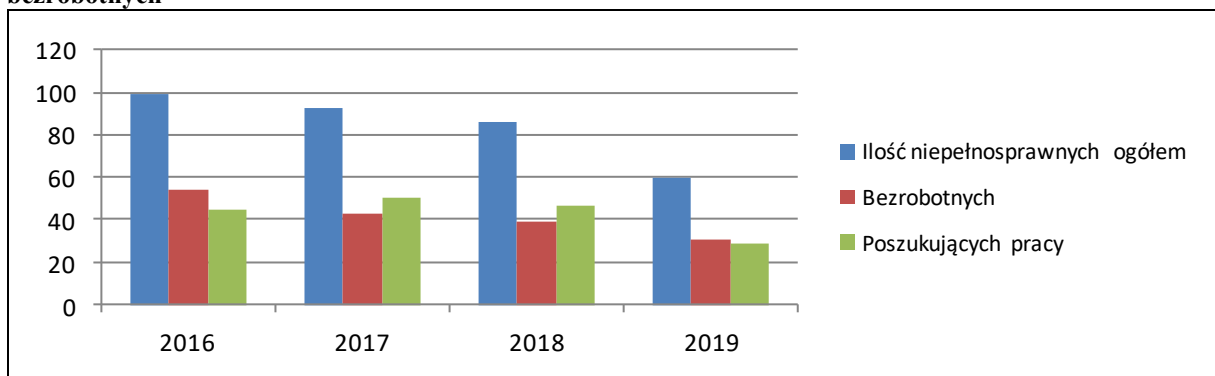
Forma aktywizacji	Ilość osób	Wydatki (w zł.)	Ilość osób	Wydatki (w zł.)	Ilość osób	Wydatki (w zł.)	Ilość osób	Wydatki (w zł.)
	2016		2017		2018		2019	
Staż	6	23 039	2	26 660	2	18 946	8	19 722
Prace interwencyjne	1	1 960	1	10 594	0	0	1	6 675
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1	40 000	1	30 000	1	40 000	1	40 000
Szkolenia	0	0	1	279	2	2 185	1	310
Studia podyplomowe	0	0	0	0	0	0	1	4 043
RAZEM	8	64 999	5	67 533	5	61 131	12	70 750

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Tabela Nr 23 Liczba zarejestrowanych osób z orzeczoną niepełnosprawnością na tle ogółu osób bezrobotnych

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Liczba bezrobotnych		1481	1318	1139	825
Liczba osób niepełnosprawnych:		99	93	86	60
w tym	bezrobotni	54	43	39	31
	poszukujący pracy	45	50	47	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Wykres Nr 18 Liczba zarejestrowanych osób z orzeczoną niepełnosprawnością na tle ogółu osób bezrobotnych

Źródło: opracowanie Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach

Ilość osób niepełnosprawnych w rejestrach urzędu w latach 2016-2019 w stosunku do ogółu bezrobotnych oscyluje wokół 7% (w latach 2010-2013 wskaźnik wynosił około 4%). To pokazuje, że aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością jest trudniejsza.

Tabela Nr 24 Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019	
w tym	Bezrobotni		54	43	39	31
	w tym	znaczny	1	1	1	0
		umiarkowany	27	24	21	19
		lekki	26	18	17	12
	Poszukujący pracy		45	50	47	29
	w tym	znaczny	9	9	10	9
		umiarkowany	28	32	28	18
lekki		8	9	9	2	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędzie jako bezrobotne posiadały lekki i umiarkowany stopień niepełnosprawności. natomiast niepełnosprawni - poszukujący pracy umiarkowany stopień niepełnosprawności. Przyczynami niepełnosprawności osób zarejestrowanych w urzędzie są najczęściej upośledzenia narządu ruchu, choroby neurologiczne i psychiczne. Osoby niepełnosprawne rejestrując się w urzędzie pracy liczyły głównie na propozycje otrzymania pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, co w kontekście specyfiki lokalnego rynku nie jest takie proste.

Tabela Nr 25 Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według wieku

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019	
w tym	Bezrobotni		54	43	39	31
	w tym	18-24	10	8	5	3
		25-34	9	8	9	8
		35-44	9	6	5	6
		45-54	13	11	10	7
		55-59	4	6	6	5
		60 i więcej	9	4	4	2
	Poszukujący pracy		45	50	47	29
	w tym	18-24	1	1	0	0
		25-34	11	13	12	9
		35-44	13	12	13	11
		45-54	9	10	10	7
		55-59	5	5	2	0
60 i więcej		6	9	10	2	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Najwięcej osób niepełnosprawnych - poszukujących pracy należy do grup wiekowych 25-34 lat oraz 35-44, wśród osób niepełnosprawnych. Natomiast wśród bezrobotnych w latach 2016 – 2018 przeważają osoby niepełnosprawne w wieku 45-54 lat. W roku 2019 największą grupę osób niepełnosprawnych stanowiły osoby młode w wieku 25-34 lat.

Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy zaliczane są do osób długotrwale bezrobotnych. Wśród osób niepełnosprawnych posiadających status osoby bezrobotnej również przeważają osoby długotrwale zarejestrowane.

Osoby niepełnosprawne posiadają bardzo krótki staż pracy. Zwłaszcza osoby poszukujące pracy, w przypadku których zdecydowana większość nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego.

Osoby niepełnosprawne, które zarejestrowane są w urzędzie pracy posiadają niski poziom wykształcenia – głównie osoby niepełnosprawne poszukujące pracy (gimnazjalne i niższe posiada prawie połowa z nich). Wśród osób bezrobotnych - niepełnosprawnych dominuje wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i niższe.

Istotnymi czynnikami uniemożliwiającymi znalezienie pracy były jednocześnie niepełnosprawność oraz niski poziom wykształcenia, brak doświadczenia zawodowego a przez to niechęć pracodawców do ich zatrudniania.

4. Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącej orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności na terenie powiatu proszowickiego i wydaje orzeczenia o:

- a) niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- b) stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- c) wskazania do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenie o inwalidztwie, niezdolności do pracy albo do samodzielnej egzystencji.

Tabela Nr 26 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż.

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	60	56	35	43
Liczba wydanych orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	11	9	15	13
Liczba wydanych orzeczeń o odmowie ustalenia niepełnosprawności	0	1	0	0
Razem	71	66	50	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Tabela Nr 27 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż. z podziałem na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:	60	56	35	43
a) ze względu na wiek				
0-3 lat	17	22	9	14
4-7 lat	14	14	9	10
8-16 lat	29	20	17	19
b) ze względu na płeć				
Kobieta	32	23	14	12
Mężczyzna	28	33	21	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Wśród wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w okresie 4 lat największą grupę stanowiły dzieci w wieku 8-16 lat (43,8%), następnie w wieku 0-3 lat (32%). Ostatnią grupę ze względu na liczbę wydanych orzeczeń stanowiły dzieci a w wieku 4-7 lat (24,2%).

Tabela Nr 28 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż. z podziałem na przyczyny niepełnosprawności

Przyczyny niepełnosprawności	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
01- U	3	3	0	5	11
02 – P	7	1	3	4	15
03 – L	10	7	7	4	28
04 – O	3	1	1	1	6
05 – R	4	6	3	5	18
06 – E	4	3	1	3	11
07 – S	7	7	3	1	18
08 – T	3	4	0	1	8
09 – M	2	0	3	2	7
10 – N	5	3	2	8	18
11 – I	10	19	7	6	42
12 – C	2	2	5	3	12
Razem	60	56	35	43	194

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Legenda:

- 01-U – upośledzenie umysłowe,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układów oddechowego i krążenia,
- 08-T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo – płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzeni enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe

Wśród dzieci do 16 roku życia najwięcej orzeczeń wydano na przestrzeni czterech lat w związku z kodem 11-I, 03-L, 05-R, 07-S i 10-N. W roku 2016 ze względu na schorzenia 03-L najwięcej orzeczeń wydano dla dzieci w wieku 8-16 lat (6 dzieci), natomiast w przypadku 11-I były to dzieci w wieku 0-3 lat (5 dzieci). W roku 2017 ze względu na niepełnosprawność z kodu 03-L najwięcej dzieci było w wieku 0-3 lat (5 dzieci), z kodu 07-S dzieci w wieku 4-7 lat (5 dzieci), natomiast z kodu 11-I z 19 dzieci, aż 12 z nich było w wieku 0-3 lat. W roku

2018 w porównaniu do dwóch poprzednich lat orzeczono mniejszą liczbę dzieci. Ze względu na kod 03-L najwięcej dzieci było w wieku 4-7 lat (5 dzieci), z kodu 11-I dzieci w wieku 0-3 lat i 8-16 lat (po 3 dzieci). W roku 2019 najwięcej dzieci w wieku 0-3 lat otrzymało orzeczenia o niepełnosprawności ze względu na kod 10-N (4 dzieci), a w wieku 8-16 lat (4 dzieci) orzeczenia ze względu na kod 11-I.

Tabela Nr 29 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż.

Wyszczególnienie	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:	467	100%	490	100%	387	100%	498	100%
- stopień znaczny	122	26,1%	126	25,7	80	20,7%	158	31,8%
- stopień umiarkowany	259	55,5%	266	54,3	219	56,6%	274	55,0%
- stopień lekki	86	18,4%	98	20,0	88	22,7%	66	13,2%
Liczba wydanych orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	11		14		9		1	
Liczba wydanych orzeczeń o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4		2		1		1	
Razem	482		506		397		500	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Wśród wydanych orzeczeń w zdecydowanej większości były to orzeczenia o zaliczeniu osoby do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Łącznie przez cztery lata wydano 1842 orzeczenia i właśnie orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności stanowiły 55,3 % wszystkich orzeczeń. Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności stanowiły 26,4%, a z lekkim 18,3%.

Tabela Nr 30 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na wiek i płeć

Wyszczególnienie		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:		467	490	387	498
a) ze względu na wiek	16-25 lat	41	36	27	36
	26-40 lat	47	53	27	29
	41-60 lat	134	144	93	129
	60 i więcej	245	257	240	304

b) ze względu na płeć	Kobieta	237	254	193	265
	Mężczyzna	230	236	194	233

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Największą liczbę osób, które otrzymały orzeczenia o niepełnosprawności stanowiły osoby po 60 roku życia, a następnie osoby w wieku 41-60. Ze względu na płeć liczba orzeczeń w przypadku kobiet i mężczyzn jest na porównywalnym poziomie, choć w łącznej liczbie orzeczeń wydanych w ciągu czterech lat kobiety stanowiły 51,5%, natomiast mężczyźni 48,5%.

Tabela Nr 31 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na przyczyny niepełnosprawności

Przyczyny niepełnosprawności	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Razem
01- U	8	9	3	14	34
02 – P	54	47	31	34	166
03 – L	9	8	7	5	29
04 – O	8	8	0	7	23
05 – R	126	109	140	136	511
06 – E	3	5	4	8	20
07 – S	102	128	89	120	439
08 – T	10	21	8	20	59
09 – M	35	26	21	34	116
10 – N	89	98	67	89	343
11 – I	21	29	14	28	92
12 – C	2	2	3	3	10
Razem	467	490	387	498	1842

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

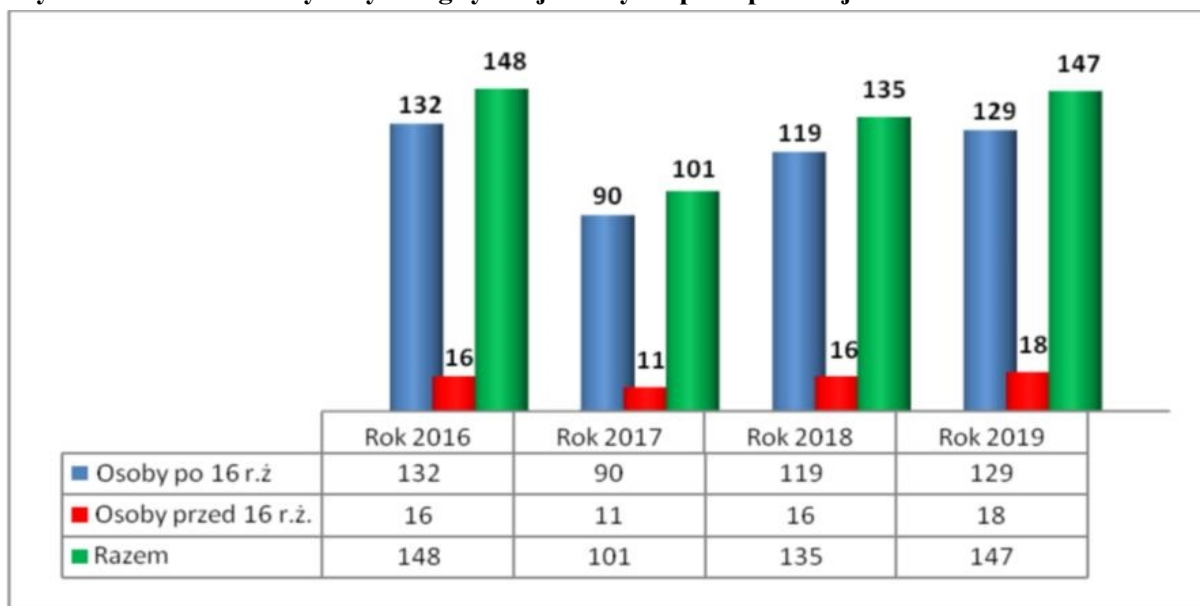
Legenda:

- 01-U – upośledzenie umysłowe,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układów oddechowego i krążenia,
- 08-T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo – płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzeni enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe

Tabela Nr 32 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na wykształcenie i zatrudnienie

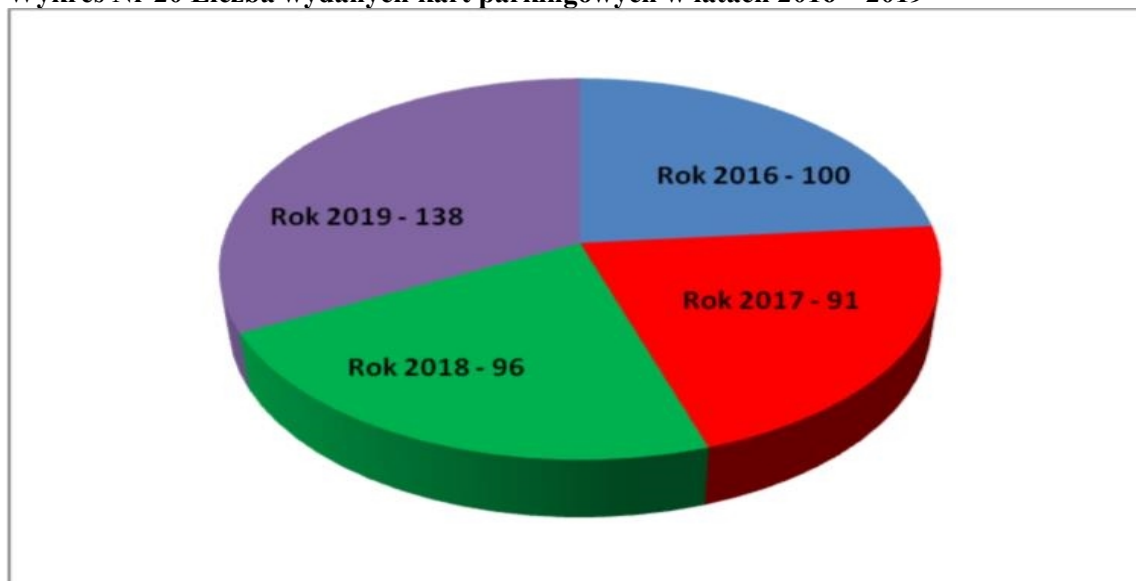
Wyszczególnienie		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:		467	490	387	498
a) ze względu na poziom wykształcenia	mniej niż podstawowe	14	17	11	3
	Podstawowe	172	161	124	190
	Zasadnicze	151	169	153	162
	Średnie	100	114	82	112
	Wyższe	30	29	17	31
b) ze względu na zatrudnienie	osoba zatrudniona	62	78	29	28
	osoba bez zatrudnienia	405	412	358	470

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Wykres Nr 19 Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnowprawnej w latach 2016 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

Wykres Nr 20 Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2016 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach

VIII. Wsparcie instytucjonalne na terenie Powiatu Proszowickiego

Domy Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie powiatu proszowickiego funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Łyszkowicach – przeznaczony dla 145 osób przewlekle psychicznie chorych.
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Pieczonogach – przeznaczony dla 30 osób przewlekle somatycznie chorych.

Dom Pomocy Społecznej im. Adama Chmielowskiego w Łyszkowicach funkcjonujący od 1952 roku jest jednostką organizacyjną działającą w formie jednostki budżetowej powiatu proszowickiego. Dom jest placówką stacjonarną pobytu stałego zapewniającą całodobową opiekę 145 osobom dorosłym przewlekle psychicznie chorym.

Dom Pomocy Społecznej im. św. Matki Teresy z Kalkuty w Pieczonogach funkcjonujący od 2003r. jest jednostką prowadzoną przez Rzymsko – Katolicką Parafię Św. Stanisława bpa, w Radziemicach na zlecenie powiatu proszowickiego. Dom jest placówką pobytu stacjonarnego zapewniającą całodobową opieką dla 30 osób przewlekle somatycznie chorych.

Domy zapewniają mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby zgodnie z obowiązującym standardem świadczonych usług w zakresie:

- 1) potrzeb bytowych – zapewnienie odpowiednich standardów odnośnie miejsca zamieszkania, wyżywienia, odzieży, utrzymania czystości.
- 2) potrzeb opiekuńczych – udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych w załatwianiu spraw osobistych oraz pielęgnacji.
- 3) potrzeb wspomagających – podnoszenie sprawności i aktywizowanie poprzez prowadzenie działalności rehabilitacyjnej a także zajęć z zakresu terapii zajęciowej. Mieszkańcy mieli możliwość zaspokojenia potrzeb religijnych. Prowadzone były działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańców, utrzymania i rozwijania kontaktów z rodziną, do rozwoju samorządności, a także przestrzegania praw mieszkańców i dostępności do nich.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych systematycznie rośnie. Udzielanie pomocy, opieki i wsparcia takim osobom oraz ich rodzinom, wobec wzrastającej liczby osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi staje się istotnym problemem ochrony zdrowia Polaków.

Na terenie powiatu proszowickiego funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone na zlecenie powiatu proszowickiego:

- 1) Środowiskowy Dom Samopomocy w Proszowicach wraz z filią - dla 63 osób
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy w Pałeczniczy z siedzibą w Winiarach – dla 30 osób.

Oba Ośrodki Wsparcia są przeznaczone dla:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B – dla osób upośledzonych umysłowo
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowe domy świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub

podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Proszowicach działa od 2000r. w strukturach Caritas Diecezji Kieleckiej. Placówka działa na zlecenie powiatu proszowickiego. Jest to placówka wsparcia dziennego. Środowiskowy Dom Samopomocy w Proszowicach funkcjonuje w dwóch budynkach. Pierwszy budynek usytuowany jest przy ul. 3 Maja 2, a drugi przy ul. Kolejowej 4. Budynki dostosowane są do osób niepełnosprawnych.

Budynki są usytuowane w miejscach zapewniających bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć.

Terapia zajęciowa prowadzona jest w następujących pracowniach:

- a) plastycznej i rękodzieła artystycznego,
- b) stolarsko – technicznej,
- c) kulinarnej,
- d) komputerowej,
- e) krawieckiej,
- f) ceramicznej,
- g) hortiterapii – w Terapeutycznym Ogrodzie Biblijnym oraz w miniogrodach sensorycznych i na ścieżce sensorycznej pracowni rehabilitacyjnej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pałeczniczy działa od 2004r. Prowadzenie Domu zostało zlecone przez powiat proszowicki – Gminie Pałecznicza. Jest to placówka wsparcia dziennego. W 2019r. ośrodek zmienił lokalizację i obecnie mieści się w Winiarach. Środowiskowy Dom Samopomocy usytuowany jest w jednym, piętrowym budynku dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na parterze budynku znajduje się dzienny ośrodek dla seniorów, natomiast na piętrze znajduje się ŚDS. Budynek usytuowany jest w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć, jest pozbawiony barier architektonicznych, wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym i prowadzenie zajęć (winda, podjazdy, oporęczowanie).

Terapia zajęciowa prowadzona była w następujących pracowniach:

- a) pracownia gospodarstwa domowego,
- b) pracownia plastyczna,
- c) pracownia stolarska,

- d) warsztat gospodarczy,
- e) kącik komputerowy.

W obu ośrodkach wsparcia prowadzone są zajęcia indywidualne obejmujące bezpośredni kontakt z uczestnikiem. Natomiast zajęcia grupowe kładą nacisk na poprawę funkcjonowania uczestników w relacjach z innymi ludźmi. Obie formy zajęć są uzupełnieniem do terapii zajęciowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej to jednostki instytucjonalnego wsparcia, które realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości.

Na terenie Powiatu Proszowickiego działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej przy DPS w Łyszkowicach, który działa od 1999r.

Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej finansowana jest ze środków publicznych w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (90%) oraz ze środków, pochodzących z budżetu powiatu proszowickiego (10%)

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Łyszkowicach swoim wsparciem obejmują 25 uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Łyszkowicach realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy każdego uczestnika, do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Warsztat jest placówką pobytu dziennego.

Terapia zajęciowa uczestników odbywała się w 5- osobowych grupach terapeutycznych prowadzonych przez jednego terapeutę na przystosowanych stanowiskach pracy do psychofizycznych sprawności uczestników. Zajęcia przystosowujące odbywają się w pięciu pracowniach. Równorzędnie w ramach terapii dla każdego z uczestników prowadzona jest rehabilitacja leczniczo- ruchowa oraz psychoterapia oparta na indywidualnych lub grupowych spotkaniach z psychologiem.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Od 2019r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto powiat proszowicki zakupił mieszkanie, które przeznaczone zostało na zapewnienie schronienia osobie/ rodzinie, wymagającej tej formy wsparcia.

W ramach OIK prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo indywidualne psychologiczne, prawne oraz pedagogiczne. Prowadzone są również zajęcia grupowe: warsztaty edukacyjno – rozwojowe dla dzieci i młodzieży, warsztaty edukacyjne dla rodziców. Została uruchomiona grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy, grupa rozwojowa dla kobiet oraz grupa wsparcia dla członków ZI ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej.

Pobyty w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

W roku 2019 zostało zakupione mieszkanie chronione treningowe, które przeznaczone zostało dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej.

IX. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą⁶.

Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne. Sprawca przemocy

⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2020r. poz. 218 z późn.zm.)

domowej, wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą, próbuje ją zdominować, zastraszyć, poniżyć i wymusić na niej określone zachowania.

Osoby dotknięte problemem przemocy często zachowują się w sposób, który jest trudny do zrozumienia dla otoczenia. Osoby te często bronią osób, które stosują wobec nich przemoc, tłumaczą ich zachowanie. Osoby krzywdzone niejednokrotnie pozostają bierne w podejmowaniu decyzji, które mogłyby zmienić ich sytuację.

Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. Występujące ubóstwo, alkoholizm, bezrobocie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie nie są skazane na samotne radzenie sobie z tym problemem. Wsparcia udzieli im szereg instytucji, do których mogą zgłosić się po pomoc doraźną, psychologiczną i terapeutyczną czy udzielenie schronienia.

Wśród instytucji pomagającym ofiarom przemocy są m.in.:

- ośrodki pomocy społecznej,
- powiatowe centrum pomocy rodzinie,
- policja,
- zespoły interdyscyplinarne
- gminna komisje rozwiązywania problemów alkoholowych

Ośrodki Pomocy Społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej mają za zadanie wspierać ludzi, którzy z różnych przyczyn znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i pomagać w przezwyciężeniu tych trudności. OPS odgrywają ważną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela Nr 33 Działania podejmowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu proszowickiego w zakresie procedury „Niebieskie Karty” w latach 2016 - 2019

Działania podejmowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu proszowickiego w zakresie procedury „Niebieskie Karty”		Liczba podjętych działań			
		2016	2017	2018	2019
Prowadzone procedury „Niebieskie Karty”		70	82	82	64
wszczęte procedury „Niebieskie Karty”		33	45	44	31
w tym:	wszczęte przez Policję	24	32	35	25
	wszczęte przez placówkę oświaty	0	0	0	0

	wszczone przez placówkę ochrony zdrowia	0	0	0	0
	wszczone przez OPS	8	12	8	6
	wszczone przez PCPR	1	1	1	0
Liczba rodzin uwikłanych w przemoc, w których dodatkowo występował problem:					
	uzależnienia	29	32	40	32
	bezrobocia	13	8	5	7
	niewydolności opiekuńczo - wychowawczej	10	7	3	8
	choroby psychicznej	2	2	5	2
Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy:					
	Przemoc fizyczna	46	60	67	52
	Przemoc psychiczna	49	57	59	59
	Przemoc ekonomiczna	5	8	6	12
	Przemoc seksualna	4	4	0	2
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	26	40	48	31
w tym, na skutek:	ustania przemocy w rodzinie	22	27	30	16
	zrealizowania indywidualnego planu pomocy	9	9	27	15
	niepotwierdzenia faktu przemocy w rodzinie	10	9	18	1
	Liczba przekazanych zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu u przestępstwa	4	2	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Komendy Policji w Proszowicach

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W ramach działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach na rzecz przeciwdziałania przemocy i promowania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą była m.in:

- realizacja program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- indywidualne specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne i pedagogiczne,
- realizacja projektu w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemoc w Rodzinie”,

- współorganizowanie z Komendą Powiatową Policji w Proszowicach i MGOPS w Proszowicach kampanii społecznej przeciw przemocy,
  - organizowanie kwartalnych spotkań z asystentami rodzin,
  - organizowanie konferencji o tematyce przeciwdziałania przemocy,
  - organizowanie warsztatów kompetencji rodzicielskich,
  - organizowanie grupy edukacyjno – aktywizującej dla kobiet oraz grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - działania profilaktyczne w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców,
  - upowszechnianie informacji o prowadzonych działaniach oraz o zakresie i możliwych formach wsparcia,
  - spotkania członków Zespołów Interdyscyplinarnych w ramach porozumienia z OPS na rzecz współpracy w zakresie budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- Mieszkańcy powiatu znajdujący się w sytuacji kryzysowej wymagającej udzielenia miejsca schronienia mogą zamieszkać w mieszkaniu hotelowym w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Osoby te podczas pobytu są objęte wsparciem psychologa, prawnika, pracownika socjalnego.

Tabela Nr 34 Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016 – 2019

Liczba osób uczestniczących w programie	Rok			
	2016	2017	2018	2019
	8	10	0	8

Źródło: opracowanie własne

Policja

Funkcjonariusze policji udzielają przede wszystkim pomocy doraźnej, np. w formie interwencji po zgłoszeniu aktu przemocy domowej. Patrol taki podczas interwencji zobowiązany jest również do wypełnienia stosownego formularza, który potwierdzi wystąpienie przemocy. Policjanci informują ponadto, gdzie osoby doznające przemocy mogą otrzymać dalsze wsparcie.

Tabela Nr 35 Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach w zakresie interwencji domowych oraz procedury „Niebieskie Karty” w latach 2016 - 2019

Działania podejmowane przez Policję w powiecie proszowickim w zakresie interwencji domowych oraz procedury „Niebieskie Karty”		Liczba podjętych działań			
		2016	2017	2018	2019
Liczba podejmowanych interwencji domowych		542	654	629	624
w tym:	liczba podejmowanych interwencji domowych z powodu przemyocy w rodzinie	23	35	30	20
Liczba formularzy „Niebieskie Karty A” według miejsca zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą		23	35	35	20
w tym:	miasto	1	7	6	5
	wieś	22	28	29	15
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą		23	35	37	25
w tym:	kobiet	21	30	30	19
	mężczyzn	2	1	7	1
	małoletnich	0	4	0	0
Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie		23	35	35	20
w tym:	kobiet	1	3	1	1
	mężczyzn	22	32	34	19
	nieletnich	0	0	0	0
Liczba <u>zatrzymanych</u> osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie		11	10	14	4
w tym:	kobiet	1	1	0	0
	mężczyzn	10	9	14	4
	nieletnich	0	0	0	0
Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie <u>będących pod wpływem alkoholu</u> podczas interwencji domowej		12	21	11	17
w tym:	kobiet	1	1	0	0
	mężczyzn	11	21	11	17
	nieletnich	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach

Liczba podejmowanych interwencji domowych była najmniejsza w 2016, a największa w 2017r. Również w roku 2017 była największa liczba interwencji domowych z powodu przemocy w rodzinie. W każdym przypadku interwencji została sporządzona „Niebieska karta”.

Tabela Nr 36 Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2016 - 2019

Rodzaj postępowania	Wszczęte				Umorzone				Zakończone – sporządzeniem aktu oskarżenia			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Znęcanie się fizyczne lub psychiczne	18	18	29	19	11	10	20	8	3	3	9	8
Groźenie popełnieniem przestępstwa, jeżeli groźba wzbudza uzasadnioną obawę, że będzie spełniona	0	1	8	11	0	1	5	9	0	0	3	2
Wzbudzenie poczucia zagrożenia lub naruszenie prywatności poprzez uporczywe nękanie	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
Stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0
Zgwałcenie	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia	1	3	17	10	1	3	11	5	0	0	6	2
Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego	3	24	39	35	3	10	24	17	0	0	15	14
Niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku	0	1	0	24	0	0	0	19	0	1	0	4
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach

W latach 2016 – 2019 w postępowaniach prowadzonych funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach nie prowadzili postępowań związanych z:

- uderzeniem lub naruszeniem nietykalności cielesnej,
- pozbawieniem człowieka wolności,
- utrwalaniem albo rozpowszechnieniem wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody,
- kradzieży lub kradzieży z włamaniem na szkodę osoby najbliższej,
- porzuceniem wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną,
- uprowadzeniem lub zatrzymaniem małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,
- rozpijaniem małoletnich.

Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Jednym z ważnych elementów systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób pokrzywdzonych są kuratorzy sądowi wykonują orzeczenia karne Sądów Rejonowych. Sprawując dozory nad skazanymi, kuratorzy mają bezpośredni wpływ na ich sytuację prawną

- składanie wniosków w sprawie zmiany orzeczenia.

Tabela Nr 37 Postępowania prowadzone przez Sąd Rejonowy w Krakowie dla Krakowa – Nowej Huty w związku z przemocą w rodzinie (mieszkańcy powiatu proszowickiego) w latach 2016 - 2019

		2016	2017	2018	2019
Liczba prowadzonych postępowań z art. 207 kk		-	-	-	47
w tym:	liczba przesłuchiwanych małoletnich świadków przemocy w rodzinie	-	-	-	2
Liczba nieprawomocnych wyroków Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty wobec sprawców przemocy w rodzinie		-	-	-	14
w tym:	skazujących sprawcę	5	5	-	10
	w tym:				
	kara grzywny	-	-	-	1
	kara ograniczenia wolności	-	-	-	4
	w tym: bezwzględna	-	-	-	4

	tym:	z warunkowym zawieszeniem wykonania	-	-	-	1
	w tym:	oddanie sprawcy pod dozór kuratora	-	-	-	2
		zobowiązanie sprawcy do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym	-	-	-	0
		uniewinniających	1	1	-	1
		warunkowo umarzających postępowanie	0	2	-	3
		tymczasowego aresztu	-	-	-	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty

Wobec sprawców przemocy, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty nałożył w latach 2016 – 2019 następujące środki karne i obowiązki probacyjne najczęściej:

- karę pozbawienia wolności w zawieszeniu (8 przypadków),
- kare pozbawienia wolności (7 przypadków),
- obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających (7 przypadków),
- obowiązek poddania się terapii uzależnień (6 przypadków).

Tabela Nr 38 Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty dotyczące rodzin będących pod nadzorem kuratorskim (mieszkańcy powiatu proszowickiego)

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
Rodziny objęte nadzorem kuratorskim		60	61	-	52
w tym:	z powodu przemocy w rodzinie	20	19	-	20
	w tym: w rodzinie występuje problem alkoholowy	19	17	-	16
Nieletni objęci nadzorem kuratorskim		9	9	-	7
w tym:	z powodu przemocy	1	1	-	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty

Tabela Nr 39 Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty dotyczące osób będących pod dozorem i kontrolą kuratora (mieszkańcy powiatu proszowickiego)

Wyszczególnianie		2016	2017	2018	2019
Osoby dorosłe z dozorem kuratorskim i objęte kontrolą w związku z nałożonymi obowiązkami		32	28	12	32
w tym:	- z powodu przemocy w rodzinie	7	7	5	6
w tym:	- kobiety	0	0	0	0
	- mężczyźni	7	7	5	6
	- osoby ze wskazaniem do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Problemowi przemocy w rodzinie bardzo często towarzyszy zjawisko nadużywania alkoholu. Wpisuje się to w kompetencje Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Podmiot ma za zadanie przedstawić osobie stosującej przemoc domową skutki prawne takich zachowań. Może też zawiadomić o problemie policję.

Tabela Nr 40 Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Proszowickiego

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		2016	2017	2018	2019
Osoby objęte pracą GKRPA		109	121	80	105
w tym:	kobiety	51	27	14	14
	mężczyźni	58	94	66	91
	osoby z rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieskie Karty	37	18	16	16
	osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie (np. wskazane w procedurze Niebieskie Karty)	44	40	26	31

Osoby skierowane przez GKRPA do biegłych sądowych w celu wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu		14	29	14	18
Sprawy skierowane przez GKRPA do sądu z wnioskiem o nałożenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego		25	19	15	32
w tym:	postępowania umorzone przez Sąd	1	1	2	2
	sąd nałożył obowiązek poddania się leczeniu	16	13	14	13
w tym:	leczenie stacjonarne (całodobowe)	14	9	9	8
	leczenie dzienne	2	4	5	5
Osoby, które z inicjatywy GKRPA podjęły stacjonarne leczenie odwykowe		8	13	7	12
Liczba osób, korzystających ze wsparcia specjalistów					
w tym:	terapeuty ds. uzależnień	40	41	24	175
	innego specjalisty: psychologa	39	36	10	50
Liczba wydarzeń, w których uczestnikami były dzieci i młodzież, podczas których prowadzone były zajęcia w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.		Liczba wydarzeń	Liczba wydarzeń	Liczba wydarzeń	Liczba wydarzeń
		47	52	40	21
		Liczba uczestników 1422	Liczba uczestników 2266	Liczba uczestników 2802	Liczba uczestników 1622

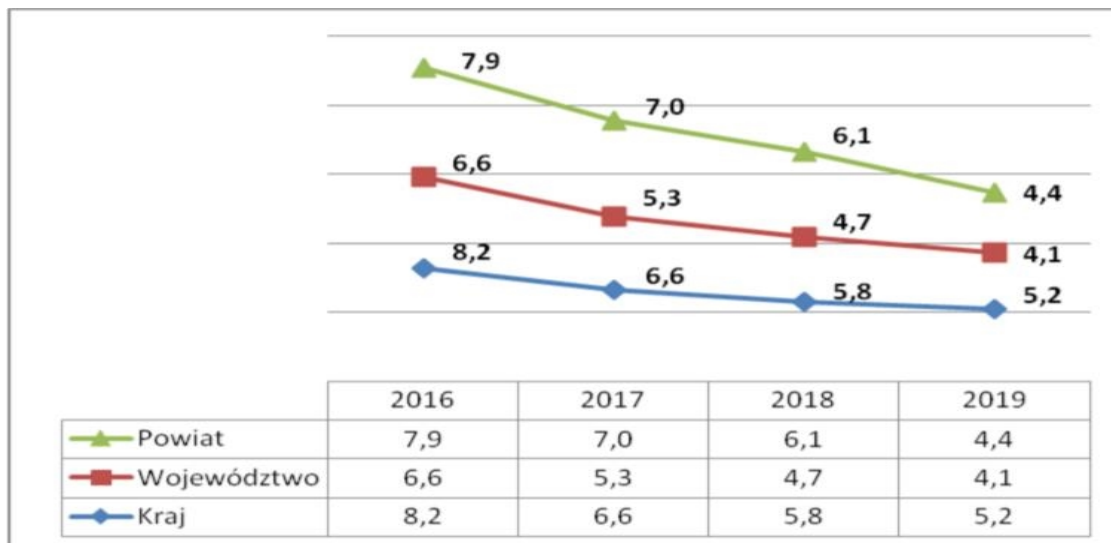
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Gminnych Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatrudnieni są terapeuci ds. uzależnień. Osoby te pracują z ludźmi uzależnionymi zarówno do alkoholu, jak i innych używek. Służą oni pomocą w wychodzeniu z nałogu i powrocie do równowagi psychicznej oraz życia w społeczeństwie. Prowadzą terapię indywidualną lub grupową oraz wspierają profilaktykę uzależnień.

X. Rynek pracy

Według stanu na dzień 31.12.2019r. w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach znajdowało się 825 osób. Stopa bezrobocia na koniec XII 2019r. wynosiła w powiecie 4,4%, w kraju 5,2%, w województwie małopolskim 4,1%. Stopa bezrobocia w województwie przyjmuje wartości jedne z najniższych w Polsce.

Wykres Nr 21 Stopa bezrobocia w latach 2016 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Tabela Nr 41 Liczba osób bezrobotnych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Proszowickiego w latach 2016- 2019

Gmina	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Koniusza	240	218	199	149
Koszyce	174	167	153	95
Nowe Brzesko	198	174	157	117
Pałecznica	112	100	74	57
Proszowice	658	586	482	343
Radziemice	99	73	74	64
Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach w latach 2016 – 2019 zgodnie z przedstawionymi danymi malała.

Tabela 42 Struktura bezrobocia według płci w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Płeć	kobiety	682	604	531	411
	mężczyźni	799	714	608	414
	Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Struktura zarejestrowanych według płci pokazuje, że w latach 2016-2018 udział mężczyzn był wyższy wśród zarejestrowanych, na koniec 2019 roku udział obu płci jest porównywalny.

Tabela 43 Struktura bezrobocia według wieku w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Wiek	18-24	379	303	232	169
	25-34	439	398	365	248
	35-44	278	262	244	187
	45-54	198	187	148	116
	55-59	114	105	87	58
	60 i więcej	73	63	63	47
	Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 oraz 18-24, a także w wieku 35-44. Można jednak zauważyć, że w grupach tych następuje spadek liczby osób bezrobotnych.

Tabela 44 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	do 1 m-ca	173	104	109	169
	1-3	210	198	177	248
	3-6	203	215	132	187
	6-12	215	184	147	116
	12 – 24	265	192	198	58
	powyżej 24	415	425	376	47
	Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Tabela 45 Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Wykształcenie	gimnazjalne i poniżej	439	387	327	219
	zasadnicze zawodowe	384	361	293	204
	średnie	514	468	421	322
	wyższe	144	102	98	80
	Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Tabela 46 Struktura bezrobocia według stażu pracy w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Czas pozostawania bez pracy	bez stażu	349	290	243	167
	do roku	336	274	247	177
	1-5 lat	371	372	325	230
	5-10 lat	179	159	140	111
	10 – 20 lat	143	139	117	80

(w miesiącach)	20-30 lat	76	56	52	43
	powyżej 30 lat	27	28	15	17
	Razem	1481	1318	1139	825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Tabela 47 Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w latach 2016 - 2019

Rok	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na terenach miejskich			Liczba bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich		
	ogółem, w tym:	kobiety	mężczyźni	ogółem, w tym:	kobiety	Mężczyźni
Stan na 31.12.2016	1135	537	598	349	145	201
Stan na 31.12.2017	1002	480	522	316	124	192
Stan na 31.12.2018	874	415	459	265	116	149
Stan na 31.12.2019	624	305	319	201	106	95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Proszowicach

Struktura zarejestrowanych według wieku, wykształcenia, doświadczenia zawodowego pomimo wahań ilości osób w rejestrach nie ulega znaczącym zmianom w ostatnich latach. Cechami charakterystyczny lokalnego rynku pracy na terenie powiatu proszowickiego jest:

- a) rolniczy charakter rynku, na którym funkcjonują małe, rodzinne firmy,
- b) wysoki procentowy udział bezrobotnych w młodych grupach wiekowych (do 25 roku życia),
- c) znaczny udział procentowy wśród bezrobotnych osób o wykształceniu podstawowym oraz gimnazjalnym, czyli osób niewykwalifikowanych, bądź o niskich kwalifikacjach,
- d) wysoki udział w grupie bezrobotnych osób długotrwale pozostających bez pracy (a wyniku tego zagrożonych wykluczeniem społecznym) - zaliczony na podstawie analizy sytuacji na małopolskim rynku pracy do powiatów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia,

e) związek pomiędzy brakiem stażu pracy a długością pozostawania w rejestrach (brak doświadczenia zawodowego oraz długotrwałe pozostawanie w rejestrach powoduje, że są to osoby bardzo mało atrakcyjne w oczach pracodawców).

XI. Bezpieczeństwo Publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców powiatu proszowickiego czuwa Komenda Powiatowa Policji w Proszowicach oraz Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Proszowicach wraz z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu powiatu.

Komenda Powiatowa Policji w Proszowicach

W 2018 roku policjanci Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach przeprowadzili 5322 Interwencji, a w roku 2019 5435. Najwięcej interwencji odnotowano na terenie miasta i gminy Proszowice.

Tabela Nr 48 Interwencje funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach w rozbiciu na rejony służbowe

Rejon służbowy	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
I miasto Proszowice	821	904	754
II miasto Proszowice	979	1103	1270
III gmina Proszowice	1037	919	1013
IV gmina Koniusza	773	747	751
V gmina Radziemice, Pałecznicza	564	438	536
VI gmina Nowe Brzesko	651	596	595
VII gmina Koszyce	556	615	516

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach

Tabela Nr 49 Liczba przestępstw w 7 podstawowych kategoriach

Kategorie przestępstw	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Kradzieże	45	33	37
Kradzieże z włamaniem	37	24	19
Przestępstwa gospodarcze	26	35	29
Przestępstwa narkotykowe	16	23	28
Uszkodzenia mienia	13	11	25
Uszkodzenia ciała	10	10	4
Bójki i pobicia	2	1	0
Razem	149	137	142

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach

Tabela Nr 50 Przestępczość wśród nieletnich

Przestępczość wśród nieletnich		Liczba			
		2016	2017	2018	2019
Demoralizacja i popełnienie czynu zabronionego		21	25	18	14
Czyny karalne popełniane przez nieletnich wg. wybranych kategorii:					
w tym:	spowodowanie uszczerbku na zdrowiu	1	3	0	0
	udział w bójce lub pobiciu	0	0	0	0
	kradzież rozbójnicza, rozbój, wymuszenie	0	0	0	0
	włamania	1	0	3	1
	uszkodzenie mienia	0	0	1	1
	przestępstwa narkotykowe	0	0	0	0
	przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu, w tym naruszenie nietykalności cielesnej	0	0	0	0
	zgwałcenie	0	0	0	0
	zabójstwo	0	0	0	0
Popełnienie czynu pod wpływem alkoholu lub środków odurzających/ narkotyków		0	0	0	0
w tym:	alkoholu	0	0	0	0
	środków odurzających/ narkotyków	0	0	0	0
Wiek w momencie popełnienia czynu					
9 lat		0	0	0	0
10 – 12 lat		0	0	0	0
13 – 15 lat		2	2	1	0
16 – 17 lat		0	2	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach

W 2018 roku łącznie odnotowano 410 zdarzeń drogowych w tym 72 wypadki drogowe, w których zginęło 7 osób, a 98 zostało rannych. W kategorii kolizji drogowych odnotowano 314 zdarzeń. Największa ilość zdarzeń drogowych miała miejsce na terenie gminy i miasta Proszowice oraz gminy Koniusza.

W okresie 2019 roku łącznie odnotowano 368 zdarzeń drogowych, z czego wypadków drogowych odnotowano 53 w których zginęło 11 osób, a 61 zostało rannych. W kategorii kolizji drogowych odnotowano 315 zdarzeń.

Największa ilość zdarzeń drogowych miała miejsce na terenie gminy i miasta Proszowice oraz gmin Koszyce i Koniusza. Jak w latach ubiegłych najbezpieczniejszymi gminami pod względem bezpieczeństwa w ruchu drogowym są gminy Pałecznicza i Radziemice, przez które nie przebiega żaden z głównych ciągów komunikacyjnych.

Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Proszowicach

Powiat proszowicki chroniony jest przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w skład, której wchodzi Jednostka Ratowniczo Gaśnicza. Na terenie powiatu działa 65 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z czego 11 włączonych zostało do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Rejon działania Komendy Powiatowej w Proszowicach obejmuje swoim zasięgiem sześć jednostek administracyjnych to jest gminy miejsko-wiejskie Proszowice, Nowe Brzesko i Koszyce a także trzy gminy wiejskie: Koniusza, Pałecznicza, Radziemice.

Tabela 51 Działania podejmowane przez KP PSP na terenie powiatu proszowickiego w latach 2016 - 2019

Rodzaj zdarzenia	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Pożary	156	169	148	153
Miejscowe zdarzenia	384	378	415	938
Alarmy fałszywe	27	16	25	33
Razem	567	563	58	1124

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Proszowicach

Tabela 52 Liczba OSP na terenie powiatu proszowickiego w podziale na gminy w latach 2016 – 2019

Gmina	Liczba jednostek OSP			
	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Koniusza	16	16	16	16
Koszyce	5	5	5	5
Nowe Brzesko	7	7	7	7
Pałecznicza	8	8	8	8
Proszowice	21	21	21	21
Radziemice	8	8	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Proszowicach

XII. Edukacja

Na terenie powiatu proszowickiego funkcjonują 2 szkoły ponadpodstawowe - Zespół Szkół w Proszowicach oraz Zespół Szkół w Piotrkowicach Małych. Powiat proszowicki jest organem prowadzącym dla tych szkół. Ofertę edukacyjną uzupełnia Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, dla którego powiat jest organem dotującym. Do szkół ponadpodstawowych uczęszcza ponad 1000 uczniów i słuchaczy.

W Zespole Szkół w Proszowicach kładziony jest nacisk na rozwój kształcenia ogólnego oraz zachowanie kierunków dotychczasowego kształcenia zawodowego w technikum oraz dalsze działanie klas wielozawodowych w Branżowej Szkole I stopnia z kształceniem praktycznym u pracodawców.

Tabela Nr 53 Zespół Szkół w Proszowicach

Profile	Liczba uczniów			
	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020
Liceum Ogólnokształcące	168	141	126	181
Technikum	107	108	115	146
ZSZ / Branżowa Szkoła I stopnia	158	149	141	189
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	59	38	52	60
Razem	492	436	434	576
Kadra nauczycielska	34	31	30	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Proszowicach

Natomiast w Zespole Szkół w Piotrkowicach Małych rozwija się kształcenie zawodowe, w tym z wieloma kierunkami kształcenia zawodowego rolniczego zarówno w technikum jak i Branżowej Szkole I stopnia. W 2020r. została uruchomiona szkoła Branżowa II stopnia, która pozwala na uzyskanie średniego wykształcenia, a w dalszej kolejności również wyższego.

Tabela Nr 54 Zespół Szkół w Piotrkowicach Małych

Profile	Liczba uczniów			
	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020
Technikum	273	277	271	367
ZSZ / Branżowa Szkoła I stopnia	72	62	34	45

Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	44	14	0	0
Razem	389	353	305	412
Kadra nauczycielska	39	34	34	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Proszowicach

Na terenie powiatu proszowickiego funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, która zapewnia kompleksową pomoc psychologiczno – pedagogiczną i psychoedukacyjną dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom, poprzez podejmowanie działań zgodnych z jej zadaniami. Poradnia swoją pomocą obejmowała ok. 60 publicznych i niepublicznych placówek oświatowych, do których uczęszczało ok. 5 tysięcy dzieci i młodzieży.

Działania realizowane przez Poradnię:

a) diagnozowanie dzieci i młodzieży:

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna, socjoterapeutyczna, funkcjonalna małego dziecka, funkcjonowania rodziny, zawodoznawcza,

b) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzinom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej:

- terapia pedagogiczna,

- terapia psychologiczna,

- terapia logopedyczna,

- socjoterapia,

- zajęcia dla dzieci z trudnościami w uczeniu się matematyki,

- terapia poznawczo –behawioralna,

- indywidualny trening metodą biofeedback,

- zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,

- rodziny miały możliwość korzystania z systemowej terapii rodzin, „Uniwersytetu dla rodziców”,

- podejmowane były interwencje kryzysowe w różnych sprawach zarówno na terenie domu, szkoły oraz Poradni,

- funkcjonowanie na terenie Poradni Punktu Informacji Zawodowej, Punktu dla Dyslektyków, Punktu Socjoterapeutycznego i Psychoedukacyjnego,

- w codziennej pracy pracownicy pedagogiczni udzielali porad i konsultacji rodzicom, pracownikom pomocy społecznej, a także z pracownikom szkół i przedszkoli działających na terenie powiatu,
- c) realizowanie działań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczo – edukacyjną funkcje przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych:
  - specjaliści Poradni współpracowali z placówkami oświatowymi z powiatu proszowickiego, na terenie placówek prowadzone były: warsztaty dla uczniów, obserwacje dzieci w przedszkolach, przesiewowe badania logopedyczne, badania sondażowe wykrywające ryzyko dysleksji, konsultacje dla nauczycieli, pedagogów i psychologów szkół, pogadanki dla rodziców, szkolenia rad pedagogicznych,
  - na terenie szkół brali udział w pracach zespołów nauczycieli dokonujących okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów, w placówce wykonywali pogłębione diagnozy, analizowali funkcjonowanie uczniów w celu wydania opinii o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia,
  - działaniem wspierającym wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola i szkoły było coroczne organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla pedagogów/psychologów, logopedów i nauczycieli przedszkoli,
  - corocznie organizowane były i prowadzone konferencje o zasięgu powiatowym (dla polonistów, matematyków, nauczycieli przedszkoli, doradców zawodowych, wychowawców klas VIII i III gimnazjum).

Tabela Nr 55 Liczba osób objętych wsparciem w latach 2016- 2019

	Rok szkolny			
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba osób objętych wsparciem, w tym:	612	492	574	382
- dzieci w wieku przedszkolnym	108	40	93	31
- uczniowie szkół podstawowych	408	422	466	345
- uczniowie gimnazjów	88	25	7	0
- uczniowie szkół ponadpodstawowych/ ponadgimnazjalnych	8	5	8	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Proszowicach

Tabela Nr 56 Formy pomocy bezpośredniej udzielonej w latach 2016 – 2019

Opnie wydane w sprawie:	Rok szkolny		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019
- wczesnego wspomaganie rozwoju	21	12	17
- przyspieszenia obowiązku szkolnego	5	2	1
- odroczenia obowiązku szkolnego	3	3	2
- dostosowania wymagań edukacyjnych	136	112	133
- objęcia dziecka pomocą psych-ped. w przedszkolu	1	2	19
- objęcia dziecka pomocą psych-ped. w szkole lub placówce oświatowej	107	37	7
- inne opinie związane z kształceniem i wychowywaniem dziecka	9	2	0
- specyficznych trudności w uczeniu się	70	41	70
- zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	0	4	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Proszowicach

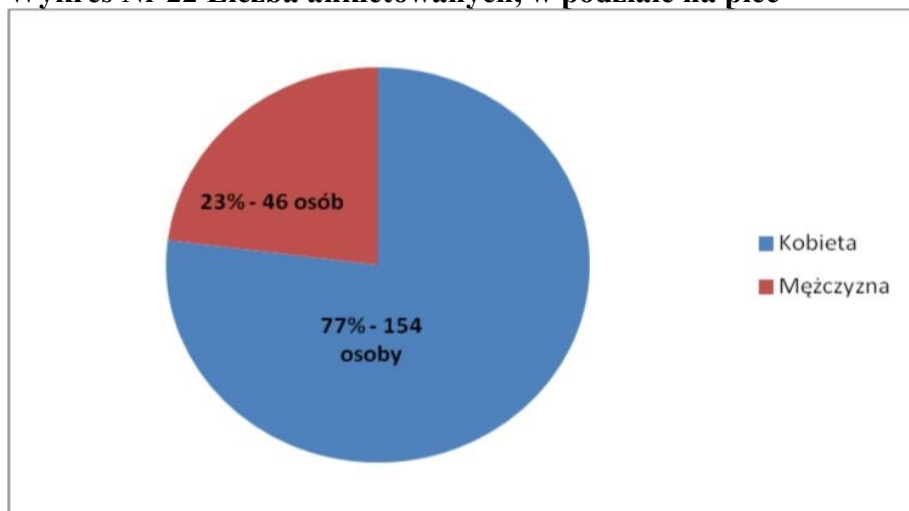
XIII. Wyniki z części diagnostycznej

Dokonując diagnozy problemów społecznych występujących na terenie powiatu proszowickiego wykorzystano informacje z jednostek organizacyjnych, badań ankiet i danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Mieszkańcy powiatu proszowickiego poprzez wypełnienie ankiet mieli możliwość wypowiedzieć się w zakresie potrzeb społecznych powiatu proszowickiego.

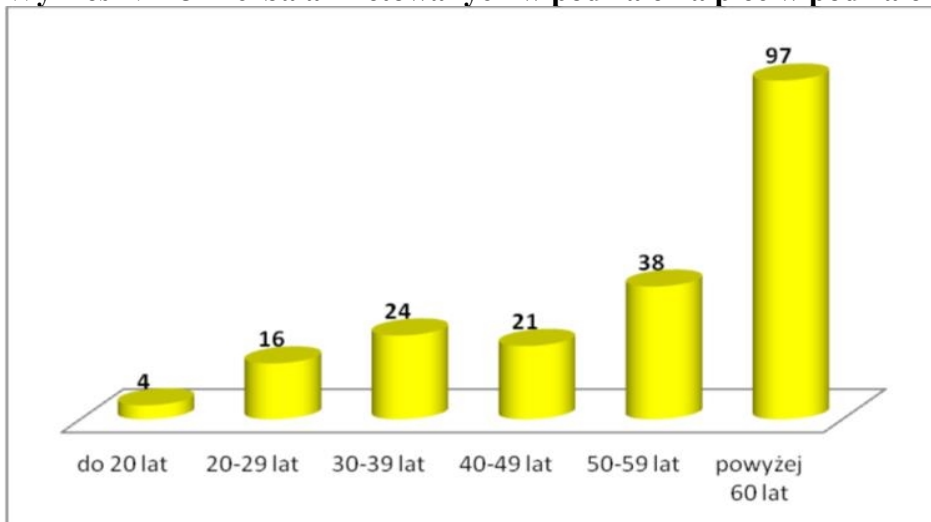
Wpłynęło 200 wypełnionych ankiet.

Wykres Nr 22 Liczba ankietowanych, w podziale na płeć

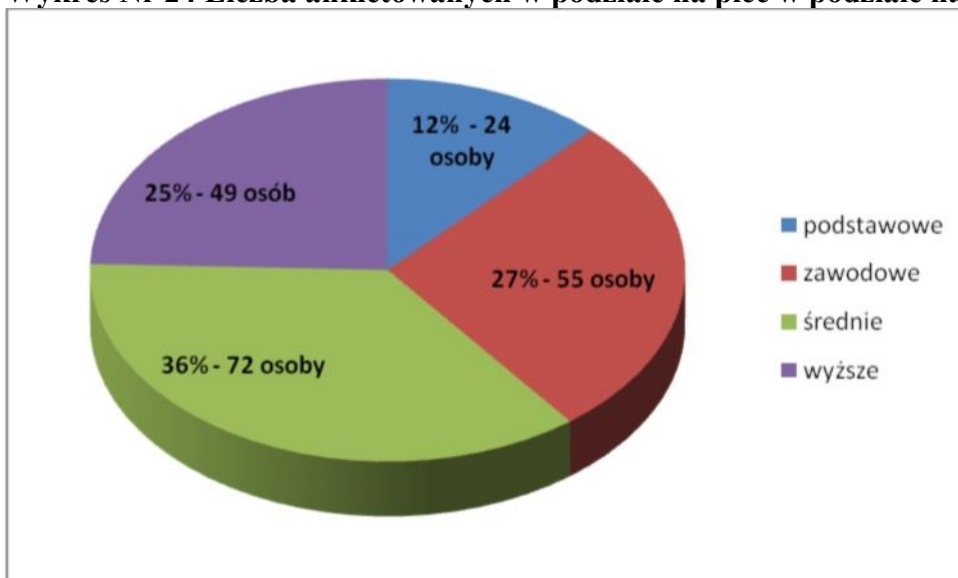
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 23 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na wiek

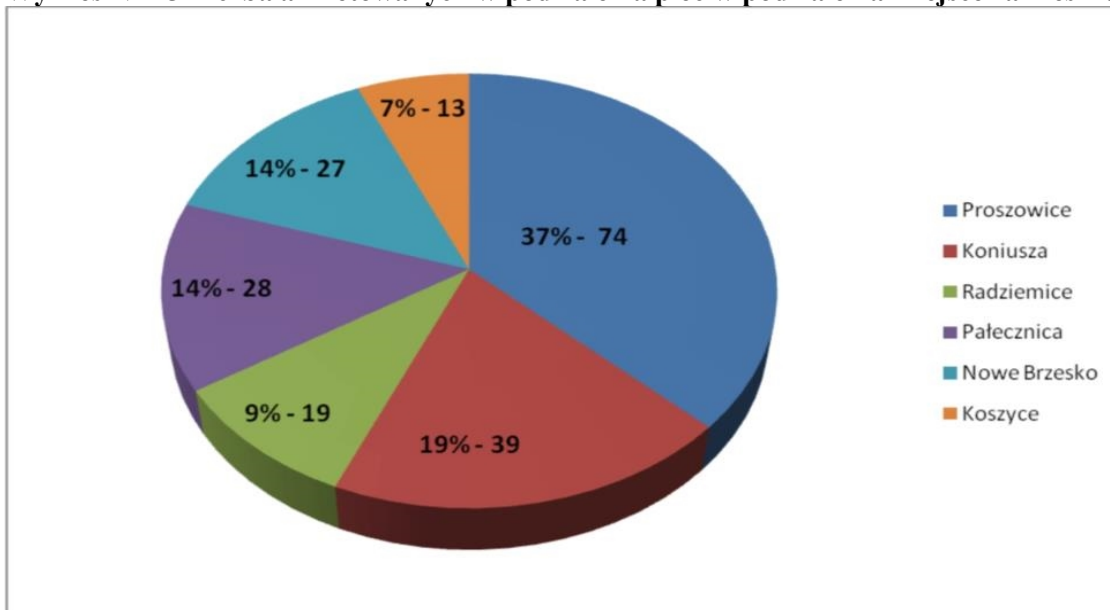
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 24 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na wykształcenie

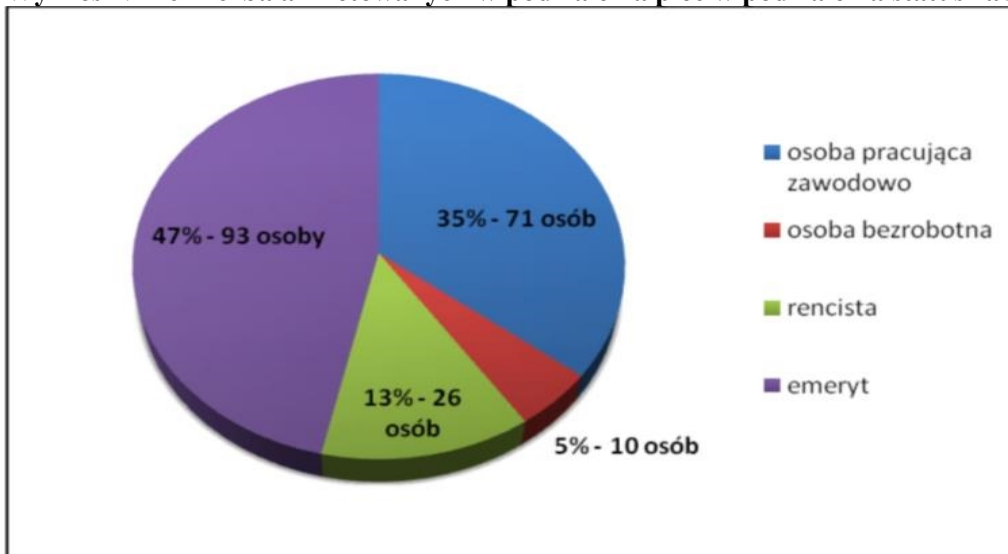
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 25 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na miejsce zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 26 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na status zawodowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

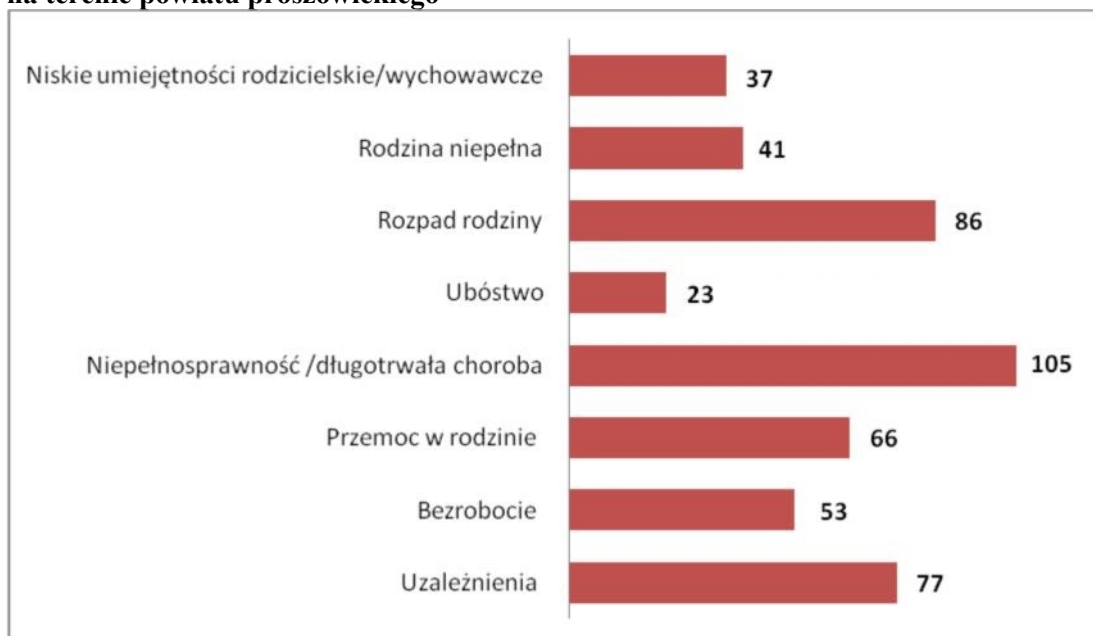
Wykres Nr 27 Problemy społeczne uznane za najważniejsze na terenie powiatu proszowickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

W wyniku dokonanych analiz należy stwierdzić, że zjawiskami społecznymi, na które należy zwrócić uwagę są: niepełnosprawność i długotrwała choroba, alkoholizm, bezrobocie, problemy z prawidłowym funkcjonowaniem rodziny, w tym problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz przemoc w rodzinie. Z problemem niepełnosprawności łączy się także proces starzenia się społeczeństwa.

Wykres Nr 28 Przyczyny problemów opiekuńczo – wychowawczych występujących w rodzinach na terenie powiatu proszowickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Osoby niepełnosprawne, długotrwale chore lub starsze na co dzień spotykają się różnego rodzaju barierami, przeszkodami do pokonania. Wymagają pomocy osób drugich. Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji z pewnością przyczyni się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Podejmowane działania powinny być skierowane na łagodzenie skutków niepełnosprawności (np. likwidację barier), a jednocześnie powinny ułatwiać powrót, osób niepełnosprawnych na rynek pracy. Działania powinny być również skierowane na edukację środowiska lokalnego na temat niepełnosprawności. Osobom starszym konieczne jest zapewnienie odpowiedniej opieki w domu lub w instytucji.

Tabela Nr 57 Najczęściej występujące problemy osób niepełnosprawnych na terenie powiatu proszowickiego

Występujący problem	Liczba ankietowanych
Bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, rehabilitacji, itp.)	55
Utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych	59
Brak odpowiednich ofert pracy	68
Mała liczba zakładów pracy chronionej	71
Izolacja społeczna (krzywdzące stereotypy osób niepełnosprawnych, bariera psychiczna przed kontaktem z osobą niepełnosprawną, itp.)	75
Bariery architektoniczne	76
Bariera psychiczna osób niepełnosprawnych przed brakiem akceptacji ze strony środowiska	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 58 Działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie powiatu proszowickiego

Działania	Liczba ankietowanych
Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych	117
Więcej miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	100
Likwidacja barier architektonicznych	91
Zapewnienie wczesnej diagnostyki i wsparcia	84
Rozwój edukacji integracyjnej	56
Kampanie społeczne	15
Inne (zatrudnienie młodych lekarzy, rehabilitacja, pomoc wytchnieniowa)	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 59 Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie powiatu proszowickiego

Występujący problem	Liczba ankietowanych
Niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego	124
Samotność, brak wsparcia ze strony rodziny	115
Bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, itp.)	81
Brak poczucia bezpieczeństwa	49
Wykluczenie społeczne (stereotypy i uprzedzenia do osób starszych)	40
Przemoc (w tym zaniedbanie, odrzucenie)	37
Mała liczba placówek wspierających osoby starsze	27
Inne (trudności z dojazdem do miasta, trudności z dostępem do lekarza, brak wizyt lekarza POZ i pielęgniarki środowiskowej)	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 60 Kierunki działań mające na celu rozwiązywanie problemów osób starszych na terenie powiatu proszowickiego

Działania	Liczba ankietowanych
Powoływanie instytucji wspomagających kształcenie, doksztalcanie i rozwijanie zainteresowań wśród osób starszych	136
Wspieranie organizacji seniorskich, w tym zwłaszcza organizacji samopomocowych	108
Dostępność do specjalistycznego poradnictwa	94
Poprawa dostępności usług opiekuńczych	60
Kampanie społeczne	17
Inne (pomoc wolontariuszy i pomoc sąsiedzka)	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Różnorodność problemów, które dotyczą **rodziny** (bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przemoc w rodzinie, rodziny niepełne) wpływają negatywnie na całościowe funkcjonowanie rodziny. Ważnym czynnikiem przeciwdziałania tego zjawisko powinno być podejmowanie takich działań zaradczych, profilaktycznych, które przyczyniłyby się do wzmocnienia relacji między członkami rodziny i wyeliminowania szkodliwych czynników.

Tabela Nr 61 Kierunki działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo na terenie powiatu proszowickiego

Działania	Liczba ankietowanych
Pomoc terapeutyczna, specjalistyczne poradnictwo	104
Większa dostępność do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych	77
Praca socjalna w środowisku	61
Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodziny	61
Zwiększenie ofert spędzania czasu wolnego	54
Zwiększenie aktywności zawodowej	51
Wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych, niepełnych	35
Kampanie społeczne	19
Inne (świetlica dla dzieci, asystent rodziny)	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 62 Przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych u dzieci i młodzieży na terenie powiatu proszowickiego

Przyczyny	Liczba ankietowanych
Kryzys rodziny (zaniedbania, brak więzi rodzinnych, brak promowania pozytywnych wzorców)	117
Przeciążenie pracą rodziców (częste delegacje, praca za granicą)	70
Załamanie się systemu wartości etycznych i norm moralnych	55
Przemoc w rodzinie	54
Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego	43
Łatwy dostęp do narkotyków, alkoholu, leków i innych środków	43
Niepowodzenia szkolne	39
Zła sytuacja ekonomiczna rodzin	27
Wzrost tzw. brutalizacji życia i związanej z tym przemocy	23
Sieroctwo/rodziny niepełne	21
Eurosieroctwo	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

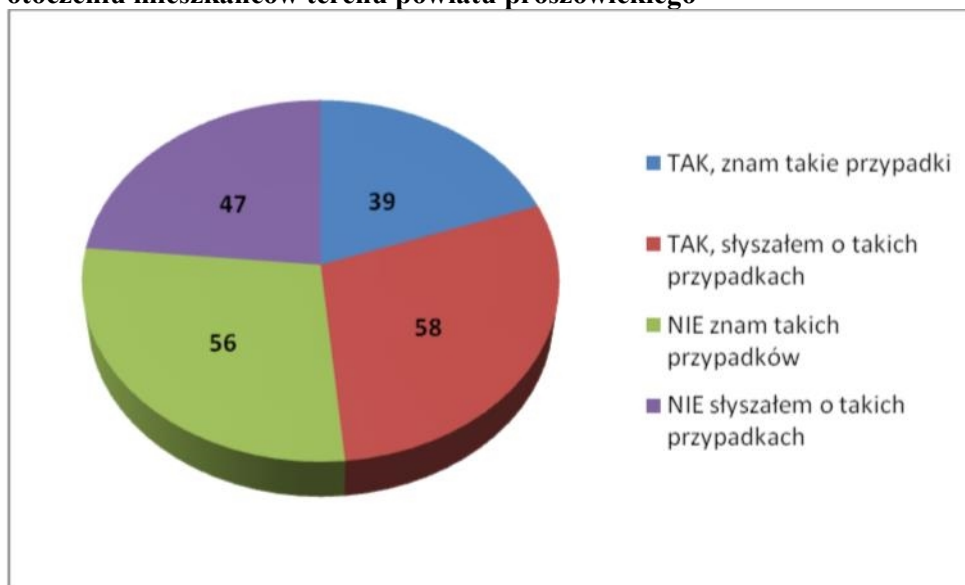
Tabela Nr 63 Kierunki działania mające na celu rozwiązanie problemów dzieci i młodzieży na terenie powiatu proszowickiego

Przyczyny	Liczba ankietowanych
Tworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież uczyłyby się efektywnego gospodarowania wolnym czasem	149
Organizacja zajęć pozaszkolnych	131
Kampanie i programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	81
Inne (pomoc psychologa, świetlice)	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Bezpieczeństwo i przemoc

Wykres Nr 29 Świadomość na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu mieszkańców terenu powiatu proszowickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wśród ankietowanych 39 osób potwierdziło, że zna przypadki występowania zjawiska przemocy, a 58 osób słyszało o takiej sytuacji. Natomiast 56 osób nie spotkało się w swoim najbliższym otoczeniu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Z kolei 47 osób nie słyszało o takim przypadku.

Tabela Nr 64 Kierunki działania mające na celu pomoc ofiarom przemocy domowej

Kierunki działania	Liczba ankietowanych
Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne)	103
Zapewnienie osobie dotkniętej przemocą schronienia w ośrodku wsparcia	97
Zakaz kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej	74
Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia osobom doświadczającym przemocy	67
Organizowanie akcji społecznych	33
Inna (mieszkanie socjalne, mieszkanie dla ofiar przemocy)	5

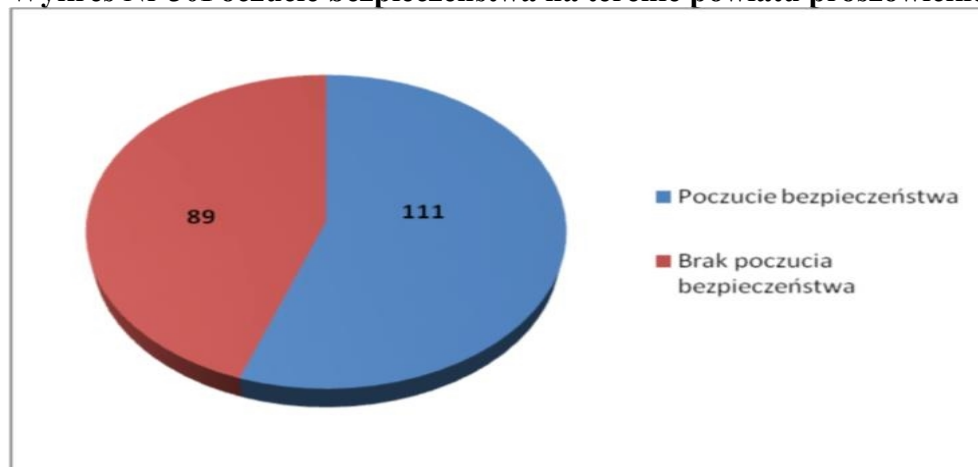
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 65 Kierunki działania wobec osób stosujących przemoc

Kierunki działania	Liczba ankietowanych
Umożliwienie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	125
Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne)	122
Organizowanie akcji społecznych	64
Inne: - zakaz kontaktu z ofiarą/ rodziną	21
- więzienie	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 30 Poczucie bezpieczeństwa na terenie powiatu proszowickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wśród 200 osób ankietowanych 55,5% z nich wskazało, iż czuje się bezpiecznie, natomiast 44,5% nie ma poczucia bezpieczeństwa.

Wykres Nr 31 Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa w opinii ankietowanych

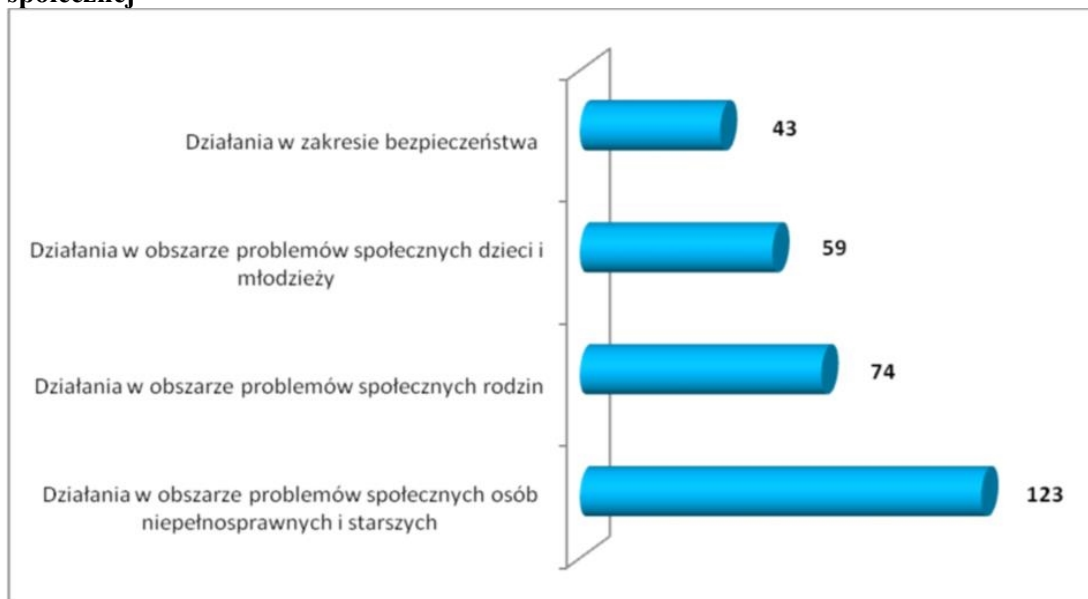
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 32 Działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Wykres Nr 33 Kierunki działania mające na celu rozwiązanie problemów z zakresu pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

Tabela Nr 66 Rozbudowa sieci instytucjonalnego wsparcia na terenie powiatu proszowickiego

	Liczba ankietowanych
wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	102
mieszkanie chronione dla dzieci opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze	34
mieszkanie dla osób niepełnosprawnych	10
ośrodek wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych (np. dom dziennego pobytu, środowiskowy dom samopomocy),	8
dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	8
mieszkanie dla ofiar przestępstw	4
ZAZ, ZPCH, placówka opiekuńczo – wychowawcza, spółdzielnia socjalna, dps, uniwersytet III wieku, ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	łącznie 10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wypełnionych ankiet

XIV. Analiza SWOT

Przy opracowaniu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego zastosowano analizę SWOT.

Analiza SWOT: mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia jest metodą identyfikowania słabych i silnych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń jakie przed nim stoją.

Ten rodzaj analizy pozwala ocenić możliwości jakim dysponuje powiat, jakie posiada zasoby oraz jakie są potrzeby środowiska lokalnego.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym środków unijnych, na realizację zadań z zakresu polityki społecznej, - realizacja programów osłonowych (np. Opieka wychnieniowa, Asystent osobisty osoby niepełnosprawne), - funkcjonowanie dps i placówek wsparcia dziennego, - współpraca różnych jednostek z terenu powiatu w celu realizacji zadań w obszarze polityki społecznej, pieczy zastępczej, wsparcia inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych - funkcjonowanie mieszkania chronionego treningowego oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej, - wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, - funkcjonowanie rodzin zastępczych, w tym zawodowych, dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej, w tym wsparcie psychologiczne, prawne, pedagogiczne i socjalne, - wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej; - współpraca z innymi powiatami w kwestii umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, - realizacja ze środków PFRON zadań z rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz programów celowych, - cykliczne imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne dla osób niepełnosprawnych organizowane na terenie Powiatu Proszowickiego - postępująca zmiana świadomości społecznej – przełamywanie stereotypów dot. osób niepełnosprawnych, - aktywne funkcjonowanie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, klubów Senior – Wigor, Senior +, - diagnozowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie - realizacja projektów dla bezrobotnych długotrwale, 50+, niepełnosprawnych, - rozwinięta współpraca instytucji w zakresie wsparcia inicjatyw na rzecz osób bez pracy w tym niepełnosprawnych (urząd pracy, ośrodki pomocy społecznej, pcp, pracodawcy) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak spójności i stabilizacji przepisów prawnych, - zbyt mała liczba wolontariuszy, w tym do pracy w pieczy zastępczej i wsparcia osób niepełnosprawnych, - niewystarczająca obsada kadrowa w JST - niewystarczające warunki lokalowe PCPR, - brak osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych; - brak rodzin pomocowych; -brak propozycji pracy dla usamodzielnianych wychowanków; -mała ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - długotrwałe uzależnienie rodzin od świadczeń pomocy społecznej, - brak chęci rodziców biologicznych do poprawy swojej sytuacji głównie w sferze opiekuńczo – wychowawczej; - bariery ekonomiczne (niskie dochody osób niepełnosprawnych) - niedostateczna wysokość środków otrzymywanych z PFRON - brak ZAZ na terenie Powiatu - brak wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego - niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych utrudniający podjęcie zatrudnienia - mało miejsc dla osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy jak również zakładów pracy chronionej - niska aktywność osób bezrobotnych niepełnosprawnych na rynku pracy - słaba sieć organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym z niepełnosprawnością - słabo rozwinięta spółdzielczość socjalna jako miejsce pracy dla osób w trudnej sytuacji - niska świadomość pracodawcy o możliwościach zatrudnienia osób niepełnosprawnych psychicznie - postępujący proces starzenia się społeczeństwa, - zbyt mała liczba pracowników PPP przy dużym zapotrzebowaniu na pomoc psychologiczno – pedagogiczno - logopedyczną - brak osób chętnych do udziału w programie

<ul style="list-style-type: none"> - dostęp do informacji o realizowanych działaniach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem - współpraca PPP z placówkami oświatowymi - szkoła podstawowa z oddziałami integracyjnymi - wykwalifikowana kadra PPP, stale podnosząca swoje kwalifikacje, - budynek PPP, dostosowany dla osób niepełnosprawnych, - współpraca PPP ze szkołami, przedszkolami i innymi placówkami powiatowymi 	<p>korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy</p>
Szanse	Zagrożenie
<ul style="list-style-type: none"> - działania promujące rodzinną pieczę zastępczą; - dostęp do środków unijnych; - udział w programach i projektach organizowanych przez MRiPS; - współpraca z OA, - praca z rodzicem biologicznym, - podnoszenie kwalifikacji przez pracowników. - fundusze pochodzące ze środków unijnych - współpraca między powiatem a gminami - połączenie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych - upowszechnienie i rozwój pracy zdalnej szczególnie dla osób o ograniczonych możliwościach poruszania się - Krajowy Fundusz Szkoleniowy pozwalający na utrzymanie w zatrudnieniu - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających osoby niepełnosprawne, także przy zatrudnieniach publicznych - likwidacja barier architektonicznych, transportowych w placówkach publicznych ze środków zewnętrznych - wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. - możliwość tworzenia wolontariatu przy realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, - wzrost świadomości pracowników samorządowych, dotyczący problematyki osób niepełnosprawnych - rosnąca świadomość społeczna w zakresie integracji osób niepełnosprawnych - postęp w medycynie i rehabilitacji wielu chorób, - podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy – poradnictwo specjalistyczne, program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy, grupy wsparcia dla osób doznających przemocy, - prowadzenie działań profilaktycznych, akcji społecznych - stałe szkolenie, doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej; - mała liczba funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych; - wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; - powrót osoby po opuszczeniu pieczy zastępczej do dysfunkcyjnego środowiska; - problemy wychowawcze w pieczy zastępczej; - przeciągające się postępowania sądowe dot. małoletnich dzieci; - wypalenie zawodowe pracowników. - ograniczenie środków finansowych PFRON na realizację zadań z rehabilitacji społecznej i zawodowej, - wzmocnienie postaw wyuczonej bezradności oraz uzależnienia od programów pomocowych - pogorszenie sytuacji lokalnych przedsiębiorców w wyniku COVID skutkujące redukcją zatrudnienia - niski status materialny osób niepełnosprawnych - starzenie się społeczeństwa - spowolnienie gospodarcze - stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych w pracy (mniejsza wydajność pracy) - ukrywanie przez osoby niepełnosprawne swojej niepełnosprawności z powodu strachu przed utratą pracy, - zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia. - trudności z pozyskaniem środków własnych dla uczestnictwa w programach unijnych i pozostałych, - nadmierna biurokracja w dystrybucji środków finansowych - tendencje do przesuwania rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych do systemu pomocy społecznej, - niedoskonałość i nadmiar przepisów prawnych - częste zmiany przepisów dotyczące osób niepełnosprawnych - brak wykwalifikowanej kadry do pozyskiwania środków unijnych - brak wiedzy i świadomości lekarzy na temat pomocy finansowej PFRON - niewystarczająca liczba specjalistów PPP

	<ul style="list-style-type: none"> - ukrywanie zjawiska przemocy domowe i rówieśniczej, - trudność w odizolowaniu sprawców od ofiar, - migracja osób młodych
--	---

XV. Cele i kierunki działania

Realizacja założeń Powiatowej Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026 będzie możliwa poprzez podejmowanie szeregu różnych działań o charakterze informacyjnym, wspierającym, edukacyjnym, profilaktycznym na rzecz mieszkańców powiatu proszowickiego. Biorąc pod uwagę istniejące na terenie powiatu proszowickiego problemy społeczne wyodrębniono 4 obszary, określono następujące celu i kierunki działania:

Cel główny: Systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych, przewyciężenia trudnych sytuacji życiowych mieszkańców powiatu proszowickiego oraz do działań profilaktycznych, mających na celu zapobieganiu występowaniu problemów społecznych.

Cel strategiczny I. Wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w powiecie proszowickim

Cel strategiczny II. Rozwój systemu wspierania osób starszych i niepełnosprawnych

Cel strategiczny III. Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy

Cel strategiczny IV. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu proszowickiego

Cel strategiczny I. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej

Dziecku, któremu rodzina biologiczna nie jest w stanie zapewnić opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Rodzina zastępcza jest szansą na wzrastanie dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych. Należy kłaść nacisk na rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej oraz kompleksową pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie funkcjonujących rodzin przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki. Rodzice zastępczy, aby właściwie pełnić powierzoną im funkcję powinni być wspierani przez instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Działania podejmowane przez powiat proszowicki w zakresie realizacji w/w celu strategicznego zostały zawarte w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Proszowickim na lata 2021 – 2023”.

Cele szczegółowe i kierunki działania	
<p>1. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej</p> <p>a) Prowadzenie akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego;</p> <p>b) Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.</p> <p>c) Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu pozyskania kandydatów.</p> <p>2. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej</p> <p>a) Organizowanie różnych form wsparcia dla rodzin zastępczych (szkolenia, grupy wsparcia, spotkania integracyjne lub okolicznościowe, specjalistyczne poradnictwo, udział w projektach),</p> <p>b) Wsparcie rodzin zastępczych pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wolontariuszy, rodzin pomocowych.</p> <p>b) Finansowanie pieczy zastępczej.</p> <p>c) Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.</p> <p>d) Alternatywnie do rodzinnych form pieczy – utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.</p> <p>3. Pomoc i wsparcie usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze</p> <p>a) Pomoc w tworzeniu programów usamodzielnienia, monitorowanie ich realizacji i aktualizacja.</p> <p>b) Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz zapewnienie pomocy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/ pracownika socjalnego</p> <p>c) Przyznawanie pomocy finansowej dla wychowanków.</p> <p>d) Prowadzenie mieszkania chronionego dla wychowanków.</p> <p>e) Wzmocnienie procesu usamodzielnienia i kompetencji społecznych wychowanków (szkolenia, warsztaty, udział w projektach, w tym unijnych).</p> <p>4. Współpraca z rodziną biologiczną celem powrotu dziecka do środowiska rodzinnego</p> <p>a) Współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, w tym spotkania asystentów rodzin z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>b) Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów między dziećmi w pieczy zastępczej i ich rodzicami biologicznymi.</p> <p>c) Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, realizacja planów pomocy dziecku i rodzinie; indywidualne rozmowy z rodzinami, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.</p> <p>5. Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej</p> <p>a) Doskonalenie umiejętności oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników podmiotów realizujących zadania z zakresu wsparcia i pomocy systemu pieczy zastępczej poprzez szkolenia, konferencje, superwizje, seminaria.</p> <p>b) Doskonalenie współpracy z instytucjami uczestniczącymi w realizacji ustawy.</p> <p>c) Prowadzenia wsparcia psychologicznego dla pracowników.</p> <p>d) Realizacja programu rozwoju pieczy zastępczej.</p>	
Realizator	Partnerzy
PCPR – Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator	Samorządy powiatowy i gminne, OPS, Ośrodki Adopcyjne, szkoły, specjaliści (np. psycholog, prawnik), parafie, media, PPP, wolontariusze, organizacje pozarządowe, Sąd Rodzinny, podmioty lecznicze, opiekunowie usamodzielnień, Policja, rodziny zastępcze, firmy szkoleniowe

Termin realizacji
2021 – 2026 Poszczególne kierunki działania będą realizowane zgodnie z założeniami zawartymi w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Proszowickim na lata 2021 – 2023
Źródło finansowania
Środki własne powiatu, środki z innych powiatów, środki gminne, środki z budżetu państwa, środki unijne, sponsorzy
Wskaźniki
1. Liczba pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. 2. Liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych. 3. Liczba zorganizowanych równych form wsparcia dla rodzin zastępczych. 4. Liczba rodzin objętych specjalistycznym wsparciem i rodzaje tego wsparcia. 5. Liczba wypłaconych poszczególnych świadczeń dla rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej. 6. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. 7. Liczba wychowanków, którym udzielono pomocy finansowej. 8. Liczba zorganizowanych spotkań rodzic biologiczny – dziecko. 9. Formy wsparcia dla pracowników.

Cel strategiczny II. Rozwój systemu wspierania osób starszych i niepełnosprawnych

W społeczeństwie powiatu proszowickiego zwiększa się liczba osób niepełnosprawnych i starszych. Konieczne jest więc stworzenie warunków, które prowadzić będą do zwiększenia integracji ze środowiskiem lokalnym, a w efekcie poprawy życiowej samodzielności osób z niepełnosprawnością i osób starszych, jak również ich rodzin oraz do wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Ważne jest również podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępu do wczesnej rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych, jak również objęcie wsparciem uch rodzin.

Działania podejmowane przez Powiat Proszowicki w zakresie realizacji w/w celu strategicznego zostały zawarte w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2021-2026”.

Cele szczegółowe i kierunki działania
1. Podejmowanie działań w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością. a) Poprawa jakości życia dziecka z niepełnosprawnością. b) Udzielanie pomocy rodzicom w tworzeniu jak najlepszych warunków dla jego rozwoju c) Wczesna - kompleksowa profilaktyka niepełnosprawności, przygotowanie i pomoc rodzinom w rehabilitowaniu dziecka w domu oraz świadomym, prawidłowym pielęgnowaniu dziecka;
2. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym poprzez realizację zadań finansowanych przez PFRON, dostosowanie przestrzeni do ich potrzeb. a) Realizacja działań w ramach zadań dofinansowanych ze środków PFRON.

<p>b) Realizacja programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych. c) Wspieranie rodzin z osobą niepełnosprawną poprzez upowszechnienie i rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych – opieka wytchnieniowa. d) Zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych i zakładów opieki zdrowotnej poprzez likwidację barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej w powiecie.</p> <p>3. Podnoszenie świadomości społecznej w kontekście problemu niepełnosprawności oraz budowa pozytywnego wizerunku osoby z niepełnosprawnością w społeczeństwie. a) Wspieranie, promowanie i podejmowanie inicjatyw zmierzających do zwiększenia obecności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym. b) Rozpowszechnianie informacji o przysługujących osobom niepełnosprawnym uprawnieniach oraz o organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. c) Wspieranie grup samopomocowych oraz rozwój wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.</p> <p>4. Usprawnienie systemu wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością poprzez zwiększenie aktywności i efektywności działań podmiotów i organizacji z terenu powiatu a) Szkolenia pracowników pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych. b) Zwiększenie możliwości składania wniosków elektronicznie.</p>	
Realizator	Partnerzy
PCPR	Powiat proszowicki, PUP, PPP, organizacje pozarządowe, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
Termin realizacji	
2021 – 2026 Poszczególne kierunki działania będą realizowane zgodnie z założeniami zawartymi w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2021-2026”	
Źródło finansowania	
Środki własne powiatu, środki PFRON i SFWON, środki z budżetu państwa, środki unijne	
Wskaźniki	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie 2. Liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach środków PFRON 3. Liczba osób, które otrzymały pomoc – opieka wytchnieniowa. 4. Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej. 5. Liczba podjętych działań w związku z podnoszeniem świadomości społecznej. 6. Liczba wolontariuszy. 7. Liczba przeszkolonych pracowników. 	

Cel strategiczny III. Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy

Główne działania w związku z realizacją tego celu obejmują dążenia do ułatwienia osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Działania podejmowane przez Powiat Proszowicki w zakresie realizacji w/w celu strategicznego zostały zawarte w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2021-2026”.

Cele szczegółowe i kierunki działania	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy poprzez realizację projektów. 2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 3. Opracowywanie i tworzenie programów/projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. 4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie. 5. Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn. 6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych wieku powyżej 50 roku życia. 7. Zwiększenie aktywności zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych. 8. Wsparcie doradcze, szkoleniowe i zatrudnieniowe bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych. 	
Realizator	Partnerzy
PUP	Samorządy Gminne, Ośrodki Pomocy Społecznej, PCPR, Organizacje pozarządowe, Pracodawcy, jednostki szkoleniowe, jednostki administracji rządowej
Termin realizacji	
2021 – 2026 Poszczególne kierunki działania będą realizowane zgodnie z założeniami zawartymi w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2021-2026”	
Źródło finansowania	
Fundusz Pracy, PFRON, Europejski Fundusz Społeczny	
Wskaźniki	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach/studiach podyplomowych 2. Liczba osób skierowanych na staże i prace interwencyjne 3. Liczba osób zatrudnionych w ramach doposażonych stanowisk pracy 4. Liczba udzielonych środków na podjęcie działalności gospodarczej 5. Liczba osób objętych wsparciem. 6. Liczba zrealizowanych projektów i liczba osób w nich biorących udział. 7. Liczba miejsc pracy utworzonych w ramach realizowanych projektów. 8. Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą 	

Cel strategiczny IV. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu proszowickiego

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Ważne są działania podejmowane w celu promowanie prawidłowo funkcjonującej rodziny, która jest w stanie zapewnić optymalne warunki do rozwoju i wychowania dzieci a także przeciwdziałania negatywnym oddziaływaniom skierowanym na rodzinę, a przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy.

Działania podejmowane przez powiat proszowicki w zakresie realizacji w/w celu strategicznego zostały zawarte w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Proszowickim na lata 2021 – 2026”, w skład którego wchodzi:

- a) „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Proszowickim na lata 2021 – 2025,
- b) Program Profilaktyczny Promujący i Wdrażający Prawidłowe metody Wychowawcze w Rodzinach Zagrożonych Przemocą,
- c) Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d) Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe i kierunki działania

1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- a) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu proszowickiego.
- b) Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych/ konferencji/ wykładów/ seminariów/ happeningów/ spotkań otwartych.
- c) Prowadzenie spotkań/ zajęć/ konkursów/ warsztatów grupowych i indywidualnych w obszarze przeciwdziałania przemocy i agresji, głównie dla dzieci i młodzieży, mające na celu promowanie właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych.

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

- a) Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin doświadczających przemocy, w szczególności poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, socjalnego.
- b) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia m.in.: pomocy: psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej.
- c) Prowadzenie zajęć/grup wsparcia/spotkań edukacyjno – terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- d) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie schronienia w mieszkaniu hostelowym OIK, bądź osobom będącym w innym kryzysie.
- e) Zapewnienie całodobowego telefonu interwencyjno-informacyjnego
- f) Prowadzenie wsparcia psychologicznego interwencyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, wsparcia psychologicznego terapeutycznego dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

3. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie

- a) Organizowanie szkoleń/ spotkań/ zajęć/ warsztatów/ grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- b) Ewidencjonowanie instytucji wpierających osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz udostępnianie ewidencji na stronie internetowej PCPR.

4. Edukacja rodziców w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych, udzielanie wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach.

<p>a) Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ wykładów/spotkań/ warsztatów mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych, b) promowanie alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.</p> <p>5. Propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych, kształtowania umiejętności komunikowania się okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji rodzinnych.</p> <p>a) Umieszczanie artykułów dydaktycznych na stronie internetowej. b) Opracowanie ulotek/plakatów o treści profilaktycznej c) Współpraca z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy.</p> <p>6. Pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie w zaprzestaniu przemocy poprzez edukację.</p> <p>a) Realizacja Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. b) Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	
Realizator	Partnerzy
PCPR /OIK	Powiat Proszowicki, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Proszowicach, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty, Prokuratura Rejonowa Kraków - Nowa Huta w Krakowie, Kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Proszowicach, szkoły z terenu powiatu proszowickiego, Ośrodki zdrowia, Parafie z terenu powiatu proszowickiego, GKRPA, Zespół Placówek Caritas
Termin realizacji	
2021 – 2025	
Poszczególne kierunki działania będą realizowane zgodnie z założeniami zawartymi w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Proszowickim na lata 2021 – 2026”	
Źródło finansowania	
Środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, programy i granty, środki z budżetu Wojewody Małopolskiego	
Wskaźniki	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokość wskaźnika osób dotkniętych przemocą w rodzinie w stosunku % występowania zjawiska przemocy w rodzinie w porównaniu do roku poprzedniego. 2. Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych. 3. Liczba przeprowadzonych spotkań/ zajęć/ konkursów/ warsztatów i liczba ich uczestników. 4. Liczba udzielonych porad. 5. Liczba wydanych broszur upowszechniających informacje o formach pomocy. 6. Liczba zajęć/ grup wsparcia/ spotkań edukacyjno – terapeutycznych i liczba ich uczestników. 7. Liczba osób korzystających z miejsc całonocnych w mieszkaniu hotelowym OIK. 8. Liczba rozmów telefonicznych interwencyjnych. 9. Liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjnych i spotkań terapeutycznych. 10. Liczba szkoleń/ spotkań/ zajęć/ warsztatów/ grup wsparcia dla pracowników. 11. Liczba zaktualizowanych ewidencji instytucji wpierających osoby dotknięte przemocą w rodzinie. 	

12. Liczba zorganizowanych konferencji/ kampanii społecznych/ wykładów/spotkań/ warsztatów mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych.
13. Liczba opublikowanych artykułów dydaktycznych.
14. Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów tematycznych.
15. Liczba opublikowanych artykułów/ wywiadów/ informacji w lokalnych mediach.
16. Liczba zorganizowanych edycji programu/ liczba odbytych godzin i/lub spotkań oraz liczba osób uczestniczących w programie.
17. Nabycie umiejętności budowania nowych, pozytywnych relacji w związku małżeńskim, partnerskim i rodzinie.
18. Liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

XVI. Realizacja Strategii

1. Zamierzone efekty realizacji Strategii

W wyniku realizacji zadań zawartych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026 planuje się osiągnąć następujące efekty – zmiany w obszarze polityki społecznej:

1. Wzrost liczby osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym i chęcią pełnienia tej funkcji, a zatem pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2. Wzmocnienie istniejących rodzin zastępczych poprzez podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy.
3. Wzrost liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych bądź kierowanych do adopcji.
4. Pomoc wychowankom w przygotowaniu do procesu usamodzielnienia.
5. Większa integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych, osób starszych i ich rodzin.
6. Zwiększy się liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
7. Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych, w powiecie i poprawa ich sytuacji życiowej.
8. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców powiatu i ich przedsiębiorczość.
9. Wzrost wiedzy na temat przemocy, w szczególności przemocy domowej i możliwości rozwiązywania konfliktów.
10. Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
11. Uzyskanie świadomości właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych.
12. Wzrost świadomości społecznej na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji pomocowych.

13. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.
14. Wzrost wiedzy na temat właściwych metod wychowawczych.
15. Nabycie umiejętności prawidłowego komunikowania się oraz okazywania uczuć i emocji.
16. Wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
17. Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich i zmiana w postawie i zachowaniu.
18. Podniesienie wiedzy i kompetencji kadr realizujących zadania polityki społecznej.
19. Poprawa sytuacji materialnej osób bezrobotnych
20. Możliwość realizacji aspiracji zawodowych w formie samozatrudnienia
21. Nabycie/uaktualnienie kwalifikacji zawodowych oczekiwanych przez pracodawców na lokalnym rynku rozwój współpracy z pracodawcami w zakresie zatrudniania niepełnosprawnych.

2. Źródła finansowania

Źródłami finansowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026 będą środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu proszowickiego (w tym z budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- z budżetu Wojewody Małopolskiego,
- z budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań,
- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ze środków unijnych,
- z innych programów i grantów.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki powiatu na bieżącą działalność.

Cele i kierunki działania strategii rozwiązywania problemów społecznych będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej powiatu proszowickiego i będą uwzględniane przy tworzeniu budżetu powiatu w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności poszczególnych jednostek.

3. Monitoring i ewaluacja Strategii

Wobec zmieniających się uwarunkowań i potrzeb ważną metodą kształtowania rzeczywistości będzie diagnozowanie i monitorowanie zmian. Działania te pozwolą, aby strategia była skutecznym narzędziem zarządzania, spełniała swoją rolę w kształtowaniu właściwej polityki społecznej, zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działania.

Zapisy strategii nie stanowią dokumentu zamkniętego. Zmieniające się potrzeby społeczne w czasie i pod wpływem różnych czynników wymuszają stałe aktualizowanie strategii, strategia i wynikające z niej pogramy winny być corocznie weryfikowane, zwłaszcza w okresie poprzedzającym prace nad budżetem kolejnego roku, czyli przed podejmowaniem decyzji finansowych. Monitorowanie pozwoli na ocenę oczekiwanych wyników przyjętych zadań, w razie konieczności umożliwi zdiagnozowanie konieczności dokonania niezbędnych korekt. Monitoring pozwoli na obserwację stanu zaawansowania działań, stwierdzeniu czy wyznaczone działania zmierzają we właściwym kierunku i przynoszą zamierzone efekty. Wskaźniki monitoringowe będą służyły do oceny stopnia wdrażania wyznaczonych działań. Ocena realizacji Strategii odbywać się będzie na bieżąco w trakcie realizacji Strategii i wykonywania poszczególnych zadań oraz po jego zakończeniu.

Koordynatorem realizacji działań zawartych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach.

Informacja o realizacji Strategii przygotowana będzie przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach i przedstawiana Radzie Powiatu Proszowickiego corocznie podczas składania sprawozdania z działalności statutowej.

Zakończenie

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Proszowickiego na lata 2021 – 2026 przedstawia najważniejsze obszary, na których powinny się skupić działania w kolejnych latach. Dynamika zmian społecznych jest bardzo duża. Szybko zmieniają się regulacje prawne i obecnie nie można z całą pewnością wskazać, w którym kierunku te rozwiązania pójdą.

W związku z tym strategia wskazuje ogólne kierunki działania i będzie dokumentem, który w okresie swojego obowiązywania będzie uzupełniany i dostosowywany do pojawiających się nowych potrzeb oraz możliwości prawnych i nowych źródeł finansowania.

Realizacja celów i kierunków działań zapewni długofalowe działania wspierające osoby i rodziny w samodzielnym funkcjonowaniu.

Spis tabel

- Tabela Nr 1. Ludność powiatu proszowickiego z podziałem na gminy w 2002r. i 2019r.
- Tabela Nr 2. Ruch naturalny w powiecie proszowickim w 2002r. i 2019r.
- Tabela Nr 3: Piramida wieku mieszkańców powiatu w roku 2019 w podziale na płeć
- Tabela Nr 4 Liczba osób zatrudnionych w Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie powiatu proszowickiego w latach 2016-2019
- Tabela Nr 5 Liczba osób zatrudnionych w powiatowych jednostkach z terenu powiatu proszowickiego
- Tabela Nr 6 Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2016-2019
- Tabela Nr 7 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą w latach 2016-2019
- Tabela Nr 8 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z ubóstwem w latach 2016-2019
- Tabela Nr 9 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z niepełnosprawnością w latach 2016-2019
- Tabela Nr 10 Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych w latach 2016-2019
- Tabela Nr 11 Liczba wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych latach 2016-2019
- Tabela Nr 13 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2016-2019
- Tabela Nr 14 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa w latach 2016-2019
- Tabela Nr 15 Wsparcie asystenta rodzin w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 16 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z alkoholizmem w latach 2016-2019
- Tabela Nr 17 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016-2019
- Tabela Nr 18 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z bezdomnością w latach 2016-2019
- Tabela Nr 19 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku ze zdarzeniem losowym w latach 2016-2019
- Tabela Nr 20 Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z przystosowaniem się po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2016-2019
- Tabela Nr 21 Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie proszowickim w latach 2017 – 2019 (stan na 31 grudnia każdego roku)
- Tabela Nr 22 Wydatkowanie środków PFRON w ramach rehabilitacji zawodowej w latach 2016 – 2019
- Tabela Nr 23 Liczba zarejestrowanych osób z orzeczoną niepełnosprawnością na tle ogółu osób bezrobotnych
- Tabela Nr 24 Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności
- Tabela Nr 25 Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według wieku
- Tabela Nr 26 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż.
- Tabela Nr 27 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż. z podziałem na wiek i płeć
- Tabela Nr 28 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby przed 16 r.ż. z podziałem na przyczyny niepełnosprawności
- Tabela Nr 29 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż.

- Tabela Nr 30 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na wiek i płeć
- Tabela Nr 31 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na przyczyny niepełnosprawności
- Tabela Nr 32 Liczba wydanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 – osoby po 16 r.ż. z podziałem na wykształcenie i zatrudnienie
- Tabela Nr 33 Działania podejmowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu proszowickiego w zakresie procedury „Niebieskie Karty” w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 34 Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016 – 2019
- Tabela Nr 35 Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach w zakresie interwencji domowych oraz procedury „Niebieskie Karty” w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 36 Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 37 Postępowania prowadzone przez Sąd Rejonowy w Krakowie dla Krakowa – Nowej Huty w związku z przemocą w rodzinie (mieszkańcy powiatu proszowickiego) w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 38 Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty dotyczące rodzin będących pod nadzorem kuratorskim (mieszkańcy powiatu proszowickiego)
- Tabela Nr 39 Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty dotyczące osób będących pod dozorem i kontrolą kuratora (mieszkańcy powiatu proszowickiego)
- Tabela Nr 40 Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Proszowickiego
- Tabela Nr 41 Liczba osób bezrobotnych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Proszowickiego w latach 2016- 2019
- Tabela 42 Struktura bezrobocia według płci w latach 2016 - 2019
- Tabela 43 Struktura bezrobocia według wieku w latach 2016 - 2019
- Tabela 44 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 - 2019
- Tabela 45 Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2016 - 2019
- Tabela 46 Struktura bezrobocia według stażu pracy w latach 2016 - 2019
- Tabela 47 Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w latach 2016 - 2019
- Tabela Nr 48 Interwencje funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach w rozbiciu na rejonu służbowe
- Tabela Nr 49 Liczba przestępstw w 7 podstawowych kategoriach
- Tabela Nr 50 Przystępczość wśród nieletnich
- Tabela 51 Działania podejmowane przez KP PSP na terenie powiatu proszowickiego w latach 2016 - 2019
- Tabela 52 Liczba OSP na terenie powiatu proszowickiego w podziale na gminy w latach 2016 – 2019
- Tabela Nr 53 Zespół Szkół w Proszowicach
- Tabela Nr 54 Zespół Szkół w Piotrkowicach Małych
- Tabela Nr 55 Liczba osób objętych wsparciem w latach 2016- 2019
- Tabela Nr 56 Formy pomocy bezpośredniej udzielonej w latach 2016 – 2019
- Tabela Nr 57 Najczęściej występujące problemy osób niepełnosprawnych na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 58 Działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 59 Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 60 Kierunki działań mające na celu rozwiązywanie problemów osób starszych na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 61 Kierunki działania mające na celu poprawę sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 62 Przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych u dzieci i młodzieży na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 63 Kierunki działania mające na celu rozwiązanie problemów dzieci i młodzieży na terenie powiatu proszowickiego

Tabela Nr 64 Kierunki działania mające na celu pomoc ofiarom przemocy domowej

Tabela Nr 65 Kierunki działania wobec osób stosujących przemoc

Tabela Nr 66 Rozbudowa sieci instytucjonalnego wsparcia na terenie powiatu proszowickiego

Spis wykresów

Wykres Nr 1: Prognozowana populacja – powiat proszowicki w latach 2025 - 2050

Wykres Nr 2: Piramida wieku mieszkańców powiatu proszowickiego w 2019r. w podziale na płeć

Wykres Nr 3: Struktura wiekowa mieszkańców powiatu proszowickiego w 2019r.

Wykres Nr 4 Powody przyznawania pomocy przez Ośrodki Pomocy Społecznej w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 5 Liczba rodzin zastępczych w latach 2017 - 2019 w podziale na typy rodzin zastępczych

Wykres Nr 6 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017 - 2019 w podziale na typy rodzin zastępczych

Wykres Nr 7 Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2017 - 2019

Wykres Nr 8 Liczba wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017 - 2019

Wykres Nr 9 Wysokość środków finansowych z PFRON przyznanych Powiatowi Proszowickiemu zgodnie z algorytmem w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 10 Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2016 - 2019

Wykres Nr 11 Dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 12 Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 13 Dofinansowanie barier architektonicznych w latach 2016 - 2019

Wykres Nr 14 Dofinansowanie barier technicznych w latach 2016 - 2019

Wykres Nr 15 Dofinansowanie barier w komunikowaniu się w latach 2016 - 2019

Wykres Nr 16 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 17 Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 18 Liczba zarejestrowanych osób z orzeczoną niepełnosprawnością na tle ogółu osób bezrobotnych

Wykres Nr 19 Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnoprawnej w latach 2016 – 2019

Wykres Nr 20 Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2016 – 2019

- Wykres Nr 21 Stopa bezrobocia w latach 2016 – 2019
- Wykres Nr 22 Liczba ankietowanych, w podziale na płeć
- Wykres Nr 23 Liczba ankietowanych, w podziale na płeć w podziale na wiek
- Wykres Nr 24 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na wykształcenie
- Wykres Nr 25 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na miejsce zamieszkania
- Wykres Nr 26 Liczba ankietowanych w podziale na płeć w podziale na status zawodowy
- Wykres Nr 27 Problemy społeczne uznane za najważniejsze na terenie powiatu
proszowickiego
- Wykres Nr 28 Przyczyny problemów opiekuńczo – wychowawczych występujących w
rodzinach na terenie powiatu proszowickiego
- Wykres Nr 29 Świadomość na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie w
najbliższym otoczeniu mieszkańców terenu powiatu proszowickiego
- Wykres Nr 30 Poczucie bezpieczeństwa na terenie powiatu proszowickiego
- Wykres Nr 31 Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa w opinii ankietowanych
- Wykres Nr 32 Działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa publicznego
- Wykres Nr 33 Kierunki działania mające na celu rozwiązanie problemów z zakresu pomocy
społecznej

ANKIETA

Szanowni Państwo,

W związku z prowadzonymi pracami nad Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych zachęcamy mieszkańców Powiatu Proszowickiego do wypełnienia niniejszej ankiety. **Ankieta ma charakter anonimowy**, a wszystkie informacje będą analizowane wyłącznie statystycznie. Państwa udział w badaniu będzie odzwierciedleniem rzeczywistych potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu Proszowickiego.

Opracowana Strategia oprócz funkcji wyznaczenia kierunków polityki społecznej naszego regionu jest również dokumentem niezbędnym do ubiegania się o środki pomocowe pochodzące z funduszy unijnych.

Dziękujemy za wypełnienie kwestionariusza ankiety.

Problemy społeczne dotyczące rodzin

Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie Powiatu Proszowickiego (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Niepełnosprawność i długotrwała choroba
- Narkomania
- Przemoc w rodzinie
- Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinach na terenie Powiatu Proszowickiego (proszę zaznaczyć max.3 odpowiedzi)?

- Uzależnienia
- Bezrobocie
- Przemoc w rodzinie
- Niepełnosprawność /długotrwała choroba
- Ubóstwo
- Rozpad rodziny
- Rodzina niepełna
- Niskie umiejętności rodzicielskie/wychowawcze
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie działania według Pana/Pani poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo na terenie Powiatu Proszowickiego (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Pomoc terapeutyczna, specjalistyczne poradnictwo
- Praca socjalna w środowisku
- Większa dostępność do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych
- Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę
- Zwiększenie aktywności zawodowej
- Wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych, niepełnych
- Kampanie społeczne
- Zwiększenie ofert spędzania czasu wolnego
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Czy w Pana/Pani najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie:

- ✓ TAK, znam takie przypadki
- ✓ TAK, słyszałem o takich przypadkach
- ✓ NIE znam takich przypadków
- ✓ NIE słyszałem o takich przypadkach

Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne)
- Zapewnienie osobie dotkniętej przemocą schronienia w ośrodku wsparcia
- Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia osobom doznającym przemocy
- Organizowanie akcji społecznych
- Zakaz kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze wobec osób stosujących przemoc (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

1. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne)
2. Umożliwienie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy
3. Organizowanie akcji społecznych
4. Inne (proszę wpisać jakie?).....

Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży

Jakie Pana/Pani zdaniem są przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych u dzieci i młodzieży na terenie Powiatu Proszowickiego (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Kryzys rodziny (zaniedbania, brak więzi rodzinnych, brak promowania pozytywnych wzorców)
- Zła sytuacja ekonomiczna rodzin
- Przeciążenie pracą rodziców (częste delegacje, praca za granicą)
- Sieroctwo/rodziny niepełne
- Eurosieroctwo
- Przemoc w rodzinie
- Wzrost tzw. brutalizacji życia i związanej z tym przemocy
- Załamanie się systemu wartości etycznych i norm moralnych
- Niepowodzenia szkolne
- Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego
- Łatwy dostęp do narkotyków, alkoholu, leków i innych środków.
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie Pana/Pani zdaniem są najskuteczniejsze rozwiązania problemów dzieci i młodzieży (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Tworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież uczyłyby się efektywnego gospodarowania wolnym czasem
- Organizacja zajęć pozaszkolnych
- Kampanie i programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Problemy społeczne dotyczące osób starszych i niepełnosprawnych

Jakie Pana/Pani zdaniem są najczęściej występujące problemy osób niepełnosprawnych w naszym powiecie (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Brak odpowiednich ofert pracy
- Mała liczba zakładów pracy chronionej
- Bariery architektoniczne
- Bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, rehabilitacji, itp.)
- Izolacja społeczna (krzywdzące stereotypy osób niepełnosprawnych, bariera psychiczna przed kontaktem z osobą niepełnosprawną, itp.)

- Bariera psychiczna osób niepełnosprawnych przed brakiem akceptacji ze strony środowiska
- Utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie działania Pana/Pani zdaniem umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi) ?

- Likwidacja barier architektonicznych
- Więcej miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
- Rozwój edukacji integracyjnej
- Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych
- Zapewnienie wczesnej diagnostyki i wsparcia
- Kampanie społeczne
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie problemy społeczne Pana/Pani zdaniem dotyczą osób starszych na terenie naszego powiatu (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi) ?

- Samotność, brak wsparcia ze strony rodziny
- Wykluczenie społeczne (stereotypy i uprzedzenia do osób starszych)
- Bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, itp.)
- Przemoc (w tym zaniedbanie, odrzucenie)
- Brak poczucia bezpieczeństwa
- Niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego
- Mała liczba placówek wspierających osoby starsze
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Jakie działania Pana/Pani zdaniem byłyby najkorzystniejsze w rozwiązywaniu problemów osób starszych w naszym regionie (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi)?

- Wspieranie organizacji seniorskich, w tym zwłaszcza organizacji samopomocowych
- Poprawa dostępności usług opiekuńczych
- Powoływanie instytucji wspomagających kształcenie, dokształcanie i rozwijanie zainteresowań wśród osób starszych
- Kampanie społeczne
- Dostępność do specjalistycznego poradnictwa
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Problemy społeczne związane z poczuciem bezpieczeństwa

Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie Powiatu Proszowickiego?

- Tak
- Nie, proszę wskazać przyczynę:
  - Kradzieże, włamania, rozboje
  - Zachowania chuligańskie, wandalizm
  - Dostęp do alkoholu i narkotyków
  - Przemoc w rodzinie
  - Naruszenie przepisów prawa drogowego (nadmierna prędkość, prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu, itp.)
  - Inne (proszę wpisać jakie?).....

Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszym regionie (proszę zaznaczyć max. 2 odpowiedzi) ?

- Większa liczba patroli policyjnych
- Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży
- Akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Który Pana/Pani zdaniem z wymienionych obszarów problemów społecznych wymagają pilnego rozwiązania – proszę wskazać obszary i oznaczyć numerami wg skali ważności od 1 do 10 (przy czym 1 jest najważniejszy)

- Działania w obszarze problemów społecznych rodzin
- Działania w obszarze problemów społecznych dzieci i młodzieży
- Działania w obszarze problemów społecznych osób niepełnosprawnych i starszych
- Działania w zakresie bezpieczeństwa
- Inne (proszę wpisać jakie?).....

Czy Pana/i zadaniem na terenie Powiatu Proszowickiego powinien być utworzony:

- ośrodek wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych (np. dom dziennego pobytu, środowiskowy dom samopomocy),
- mieszkanie chronione dla dzieci opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego,

- dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- Inne .....

METRYCZKA (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi)

Płeć:

- Kobieta
- Mężczyzna

Wiek:

- Do 20 lat
- 20-29 lat
- 30-39 lat
- 40-49 lat
- 50-59 lat
- powyżej 60 lat

Wykształcenie:

- Podstawowe
- Zawodowe
- Średnie
- Wyższe

Mieszka Pan/Pani na terenie miasta/gminy:

- Proszowice
- Koniusza
- Radziemice
- Pałecznicza
- Nowe Brzesko
- Koszyce

Czy jest Pan/Pani:

- Osobą pracującą zawodowo
- Osobą bezrobotną
- Rencistą
- Emerytem

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020, poz. 1876), do zadań własnych powiatu należy opracowywanie i realizacja, powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest kluczowym i podstawowym dokumentem strategicznym pomocy społecznej. Stanowi on narzędzie wspierające długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej. To wieloletni dokument, który pozwala na podejmowanie działań mających na celu poprawę funkcjonowania mieszkańców powiatu w zakresie objętym kwestiami polityki społecznej.

Strategia została poddana konsultacjom społecznym. Nie wpłynęły żadne uwagi dotyczące jej zapisów.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.